

**ІНСТРУКТИВНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ**

Галузь знань: 22 Охорона здоров'я
Спеціальність: 223 Медсестринство
Освітньо-професійна програма: Лікувальна справа
Освітньо-професійний ступінь: Фаховий молодший бакалавр
Мова викладання: Українська

Тема: Збір анамнезу. Огляд пацієнта.

Підготував викладач: *Шулла М.І.*
Розглянуто та схвалено на засіданні
циклової комісії
клінічних дисциплін
Протокол № ____ від " ____ " ____ 20__ р.
Голова _____ Марія ШУЛЛА

СТРУКТУРА ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ №1

Тема заняття: **Збір анамнезу. Огляд пацієнта.**

Результати компетентнісного навчання:

➤ Фахові компетенції:

❖ Знання: - здатність студента:

- Обстежити пацієнтів згідно діагностичного алгоритма:
- Проводити суб'єктивне і об'єктивне обстеження.
- Виконувати лікувально-профілактичні заходи.

Розуміння – здатність студента:

Опитування та фізикальне (об'єктивне та суб'єктивне) обстеження пацієнтів із захворюванням на кардіопатію.

Аналіз отриманих даних, визначення основних синдромів (серцевої недостатності.)

Встановлення діагнозу, призначення додаткових методів обстеження. Вибір комплексного лікування та здійснення догляду за пацієнтами

❖ Застосування знань – здатність студента

- Застосувати знання базових дисциплін.

Використувати діагностичний алгоритм для висунування і обґрунтування попереднього діагнозу на основі зібраного анамнезу та фізикального обстеження, підтверджувати та уточнювати його даними додаткових обстежень для клінічного діагнозу.

Тактика фельдшера під час надання невідкладної допомоги пацієнтам з серцевою недостатністю.

Заповнення медичної документації, виписування рецептів.

Організація роботи з профілактики захворювань в умовах фельдшерсько-акушерського пункту, поліклініки.

- Здійснювати лікувально-профілактичні заходи.

Демонструвати такі компетенції:

Опитування та фізикальне (об'єктивне та суб'єктивне) обстеження пацієнтів із захворюванням на кардіопатію.

- Аналіз отриманих даних, визначення основних синдромів (серцевої недостатності.)
- Встановлення діагнозу, призначення додаткових методів обстеження. Вибір комплексного лікування та здійснення догляду за пацієнтами.
- Тактика фельдшера під час надання невідкладної допомоги пацієнтам з серцевою недостатністю.

- Заповнення медичної документації, виписування рецептів.
- Організація роботи з профілактики захворювань в умовах фельдшерсько-акушерського пункту, поліклініки

❖ **Аналіз** – здатність студента:

- Порівнювати симптоми і синдроми захворювань.
- Проводити диференціальну діагностику захворювань.
- Застосовувати лікувально-профілактичні заходи.

❖ **Синтез** – здатність студента:

- Встановити зв'язок між загальноклінічними і спеціальними обстеженнями хворого
- Пояснювати принципи суб'єктивного та об'єктивного обстежень, лікування .

❖ **Оцінювання** – здатність студента:

- Обговорити запитання пацієнту при зборі анамнезу.
- Аргументувати доцільність проведення додаткових методів обстеження та лікування.
- Передбачити зміни симптомів в залежності від перебігу і стадії хвороби

❖ **Загальні компетенції:**

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- Здатність планувати та управляти часом.
- Навички інформаційних і комунікаційних технологій.
- Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- Здатність генерувати нові ідеї.
- Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- Вміти правильно організувати послідовність дій.
- Вміти критично оцінювати свою роботу.
- Вміти бути здатним до взаємодії і партнерства.
- Вміти застосовувати медичну етику і партнерство.
- Нести професійну відповідальність за свої дії.
- Вміти бути уважним та спостережливим.
- Вміти працювати в команді та приймати спільне рішення.

1. Методи навчання:

- вербальні (пояснення, інструктаж, розповідь, бесіда, навчальна дискусія, медичний інструментарій);
- наочні (схеми, алгоритми, муляжі, мультимедійні засоби, відеофільм);
- практичні (практичний тренінг);

- інтерактивні, інноваційні : проблемні ситуації та питання, «мікрофон», дискусія, «робота в малих групах».

2. Методи контролю:

- індивідуальне опитування;
- тестовий контроль;
- ситуаційні задачі;
- самоконтроль.

3. Міждисциплінарна інтеграція:

№ п/п	Назви дисциплін	Знати	Вміти
• Попередні (забезпечуючі) дисципліни			
1	Анатомія	Анатомічні особливості будови ССС	Знати їх проекцію на скелеті грудної клітки та муляжі
2	Фізіологія	Фізіологічні функції ССС	Пояснити їх клінічне значення
3	Латинська мова	Латинську термінологію	Застосовувати її при вивченні теми
4	Патоморфологія	Етіологія та патоморфогенез захворювання ССС	Розрізняти їх при захворюванні ССС
5	Фармакологія	Особливості застосування лікарських засобів при набряку легень	Здійснити індивідуальний підбір лікарських засобів
6	Догляд за хворими	Долікарська допомога, накладання венозних джгутів на кінцівки	Виконувати ін'єкції, аспірацію, ШВЛ, догляд
II. Наступні дисципліни			
	Клінічні дисципліни	Загальноклінічні обстеження пацієнтів	Виконувати суб'єктивне і об'єктивне обстеження.
III. Внутрішньопредметна інтеграція			
1	Тема: Спеціальна частина	Діагностика захворювань	Застосовувати діагностичний алгоритм.

4. Навчальна література:

Основна:

- *Внутрішня медицина: Терапія: підручник / Н.М. Середюк, І.П. Вокалюк. — К.,*
- *Єпішин А.В. Внутрішні хвороби. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2005.*
- *Круглікова В.М., Шевцова Л.І. Практикум із внутрішніх хвороб у модулях. — К.: Медицина, 2008.*
- *Мостовий Ю.М. Сучасні класифікації та стандарти лікування розповсюджених захворювань внутрішніх органів. — Вінниця, 2011.*
- Емпендіум.

Додаткова:

- Л.М. Ковальчук - Київ: Медицина, 2009
- Філоненко М.М. Психологія спілкування: [текст] підручник / М.М. Філоненко - К.: центр учбової літератури, 2008
- Максименко С.Д., Філоненко М.М. Педагогіка вищої медичної освіти: [текст] підручник / С.Д. Максименко, М.М. Філоненко - К.: центр учбової літератури, 2014
- Філоненко М.М. Психологія особистісного становлення майбутнього лікаря монографія / М.М. Філоненко - К.: центр учбової літератури, 2015

5. Підготовчий етап: (тривалість етапу – 15 хвилин)

Мотивація навчальної діяльності:

Актуальність теми визначається розвитком змін при певних захворюваннях. Відповідно до рекомендацій ВООЗ / МОФК від 1996 р (Р. Richardson і співавт., 1996) будь-які захворювання легеневої системи та серцево-судинної системи. В Україні широке розповсюдження отримала дещо інша номенклатура захворювань.

Перевірка теоретичної підготовки методом «мікрофон», тестування.

6. Основний етап: (тривалість – 180 хв)

Моделювання ситуацій в малих групах та виконання завдання:

- а) ознайомитись з правилами роботи в малих групах
- б) виконати діагностичний алгоритм –
провести суб'єктивне і
фізикальне обстеження
- в) продемонструвати:
— опитування, огляд пацієнтів, пальпація, перкусія, аускультация ділянки серця;
— визначення стану тяжкості пацієнта;
— визначення пульсу, вимірювання артеріального тиску та аналіз результатів;
— запис електрокардіограми, визначення частоти серцевих скорочень, ритму, патологічних змін (інфаркту міокарда);
— проведення внутрішньом'язових, підшкірних ін'єкцій,

- внутрішньовенних краплинних і струминних вливань;
- застосування наркотичних засобів і правила ведення документації
- дієтотерапія при захворюваннях органів кровообігу (складання однодобового меню).
- **Заключний етап - 15 хв.**

Викладач пропонує арбітру оцінити участь кожного студента по 3-х бальній шкалі.

Висловлює зауваження та коректує дії студентів при виявленні помилок, оцінює роботу всіх студентів в цілому і кожного окремо, якщо студент активний додається 1

Додатки: ;

- Інструктивна карта.

Інструктивна карта до проведення практичного заняття № 1

Тема заняття: Збір анамнезу. Огляд пацієнта.

Мета проведення:

1.1 Після виконаної роботи студент повинен

Знати: методика загально клінічного обстеження, лабораторне та інструментальне обстеження.

вміти: провести опитування, огляд, пальпацію, перкусію, аускультацию, підготувати хворого до обстежень, виписати необхідні напрямлення на обстеження, здійснити догляд, запобігати захворюванню.

1. Матеріально-технічне оснащення робочого місця: тонометр, фонендоскоп, таблиці, муляжі, та ін.

2. Інструктаж з техніки безпеки: проведено інструктаж по правилах роботи з кров'ю, з електроприладами, особиста безпека при роботі з хворими.

3. Короткі відомості з теоретичної частини роботи:

- Пояснити, які ознаки стосуються норми і патології пальпації, перкусії, аускультации.
- Пояснить, що таке симптом, синдром, симптомокомплекс у перебігу хвороби, класифікації, принципи лікування.

4. Зміст і послідовність виконання завдань:

1. Відповідайте на запитання.

2. Оберіть арбітрів.

3. Об'єднайтесь в малі групи по три студенти, розподіліть обов'язки.

Правила роботи в малих групах:

- арбітри оцінюють учасників малих груп;
- кожен учасник міні-групи відповідальний за свою частину презентації, готовий прийти на допомогу іншому;
- кожний учасник може висловити при бажанні;
- всі учасники групи поважають цінності та погляди кожного, навіть якщо не згодні з ними;
- обговорюються ідеї, пропозиції, а не люди, що їх висловили;
- кожен учасник навіть захищаючи свою точку зору відкритий для сприйняття чужих ідей, думок, інтересів інших учасників;

- всі розбіжності, конфлікти під час роботи розв'язуються мирно з урахуванням інтересів учасників;
 - всі учасники прагнуть створити відкриту ділову і дружню атмосферу.
- 4.** Змодельуйте клінічні ситуації та продемонструйте свої професійні компетенції:
- Встановлення діагнозу, призначення додаткових методів обстеження.
Вибір комплексного лікування та здійснення догляду за пацієнтами.
Заповнення медичної документації.
Організація роботи з профілактики захворювань в умовах фельдшерсько-акушерського пункту,
- 5.** Опрацюйте професійні компетенції тренінгу:
- опитування, огляд пацієнтів, пальпація, перкусія, аускультация ділянки серця;
 - визначення стану тяжкості пацієнта;
 - визначення пульсу, вимірювання артеріального тиску та аналіз результатів;
 - запис електрокардіограми, визначення частоти серцевих скорочень, ритму, патологічних змін (інфаркту міокарда);
 - проведення внутрішньом'язових, підшкірних ін'єкцій, внутрішньовенних краплинних і струминних вливань;
 - застосування наркотичних засобів і правила ведення документації;
 - дієтотерапія при захворюваннях органів кровообігу (складання однодобового меню).

5. Методичні рекомендації з виконання та оформлення

-опрацюйте схему історії хвороби, розв'яжіть ситуаційну задачу.

Рекомендована література:

- Н.М. Середюк, І.П. Вокалюк. *Внутрішня медицина* — К., 2010
- Єпішин А.В. *Внутрішні хвороби*. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2005
- Круглікова В.М., Шевцова Л.І. *Практикум із внутрішніх хвороб у модулях*.
— К.: Медицина, 2008.
- Емпендіум.

СТРУКТУРА ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ № 2

Тема заняття:

**Фізикальне обстеження, додаткові обстеження
Результати компетентнісного навчання:**

➤ **Фахові компетенції:**

❖ **Знання:** - здатність студента:

- Обстежити пацієнтів згідно діагностичного алгоритма:
- Проводити суб'єктивне і об'єктивне обстеження.
- Виконувати лікувально-профілактичні заходи.

Розуміння – здатність студента:

Опитування та фізикальне (об'єктивне та суб'єктивне) обстеження пацієнтів із захворюванням на ревматизм.

Аналіз отриманих даних, визначення основних синдромів (обструктивного, дихальної недостатності, запалення легеневої тканини, інтоксикаційного та ін.)

Встановлення діагнозу, призначення додаткових методів обстеження. Вибір комплексного лікування та здійснення догляду за пацієнтами

❖ **Застосування знань** – здатність студента

- Застосувати знання базових дисциплін.

Використувати діагностичний алгоритм для висунування і обґрунтування попереднього діагнозу на основі зібраного анамнезу та фізикального обстеження, підтверджувати та уточнювати його даними додаткових обстежень для клінічного діагнозу.

Заповнення медичної документації.

Організація роботи з профілактики захворювань в умовах фельдшерсько-акушерського пункту, поліклініки.

- Здійснювати лікувально-профілактичні заходи.

Демонструвати такі компетенції:

Опитування та фізикальне (об'єктивне та суб'єктивне) обстеження пацієнтів із захворюванням серцево-судинної та легеневої системи.

- Аналіз отриманих даних, визначення основних синдромів (кардиту та поліартриту.)
- Встановлення діагнозу, призначення додаткових методів обстеження. Вибір комплексного лікування та здійснення догляду за пацієнтами.
- Тактика фельдшера під час надання невідкладної допомоги пацієнтам з серцево-судинної та легеневої системи.
- Заповнення медичної документації.
- Організація роботи з профілактики захворювань в умовах фельдшерсько-акушерського пункту, поліклініки

❖ **Аналіз** – здатність студента:

- Порівнювати симптоми і синдроми захворювань.
- Проводити диференціальну діагностику захворювань.
- Застосовувати лікувально-профілактичні заходи.

❖ **Синтез** – здатність студента:

- Встановити зв'язок між загальноклінічними і спеціальними обстеженнями хворого
- Пояснювати принципи суб'єктивного та об'єктивного обстежень, лікування

❖ **Оцінювання** – здатність студента:

- Обговорити запитання пацієнту при зборі анамнезу, проведення пальпації, перкусії та аускультатії.
- Аргументувати доцільність проведення додаткових методів обстеження. Передбачити зміни симптомів в залежності від перебігу і стадії хвороби

❖ **Загальні компетенції:**

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- Здатність планувати та управляти часом.
- Навички інформаційних і комунікаційних технологій.
- Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- Здатність генерувати нові ідеї.
- Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- Вміти правильно організовувати послідовність дій.
- Вміти критично оцінювати свою роботу.
- Вміти бути здатним до взаємодії і партнерства.
- Вміти застосовувати медичну етику і партнерство.
- Нести професійну відповідальність за свої дії.
- Вміти бути уважним та спостережливим.
- Вміти працювати в команді та приймати спільне рішення.

1. Методи навчання:

- вербальні (пояснення, інструктаж, розповідь, бесіда, навчальна дискусія, медичний інструментарій);
- наочні (схеми, алгоритми, муляжі, мультимедійні засоби, відеофільм);
- практичні (практичний тренінг);
- інтерактивні, інноваційні : проблемні ситуації та питання, «мікрофон», дискусія, «робота в малих групах».

2. Методи контролю:

- індивідуальне опитування;

- тестовий контроль;
- ситуаційні задачі;
- самоконтроль.
- Німі графологічні структури.

3. Міждисциплінарна інтеграція:

№ п/п	Назви дисциплін	Знати	Вміти
• Попередні (забезпечуючі) дисципліни			
1	Анатомія	Анатомічні особливості будови ССС	Знати їх проекцію на скелеті грудної клітки та муляжі
2	Фізіологія	Фізіологічні функції ССС	Пояснити їх клінічне значення
3	Латинська мова	Латинську термінологію	Застосовувати її при вивченні теми
4	Патоморфологія	Етіологія та патоморфогенез захворювання ССС	Розрізняти їх при захворюванні ССС
5	Фармакологія	Особливості застосування лікарських засобів при набряку легень	Здійснити індивідуальний підбір лікарських засобів
6	Догляд за хворими	Долікарська допомога, накладання венозних джгутів на кінцівки	Виконувати ін'єкції, аспірацію, ШВЛ, догляд
II. Наступні дисципліни			
	Клінічні дисципліни	Загальноклінічні обстеження пацієнтів	Виконувати суб'єктивне і об'єктивне обстеження.
III. Внутрішньопредметна інтеграція			
1	Тема: Спеціальна частина	Діагностика захворювань	Застосовувати діагностичний алгоритм.

4. Навчальна література:

Основна:

- *Внутрішня медицина: Терапія: підручник / Н.М. Середюк, І.П. Вокалюк. — К.,*
- *Єпішин А.В. Внутрішні хвороби. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2005.*
- *Круглікова В.М., Шевцова Л.І. Практикум із внутрішніх хвороб у модулях. — К.: Медицина, 2008.*
- *Мостовий Ю.М. Сучасні класифікації та стандарти лікування розповсюджених захворювань внутрішніх органів. — Вінниця, 2011.*
- Емпендіум.

Додаткова:

- Л.М. Ковальчук - Київ: Медицина, 2009
- Філоненко М.М. Психологія спілкування: [текст] підручник/М.М. Філоненко - К.: центр учбової літератури, 2008
- Максименко С.Д., Філоненко М.М. Педагогіка вищої медичної освіти: [текст] підручник/С.Д. Максименко, М.М. Філоненко - К.: центр учбової літератури, 2014
- Філоненко М.М. Психологія особистісного становлення майбутнього лікаря монографія/ М.М. Філоненко - К.: центр учбової літератури, 2015

5. Підготовчий етап: (тривалість етапу – 15 хвилин)

Мотивація навчальної діяльності:

Даний матеріал вивчений здобувачами освіти слід застосовувати при обстеженні пацієнтів. Дані методи обстеження слід проводити при наданні екстреної допомоги каретою швидкої допомоги, фельдшерсько-акушерських пунктах, та призначення лікування.

Перевірка теоретичної підготовки методом «мікрофон», тестування.

6. Основний етап: (тривалість – 180 хв)

Моделювання ситуацій в малих групах та виконання завдання:

а) ознайомитись з правилами роботи в малих групах

б) виконати діагностичний алгоритм –

провести суб'єктивне і фізикальне обстеження

в) продемонструвати:

— опитування, огляд пацієнтів, пальпація, перкусія, аускультация ділянки серця;

— визначення стану тяжкості пацієнта;

— визначення пульсу, вимірювання артеріального тиску та аналіз результатів;

— запис електрокардіограми, визначення частоти серцевих скорочень, ритму.

— правила ведення документації;

— **Заключний етап - 15 хв.**

Викладач пропонує арбітру оцінити участь кожного студента по 3-х бальній шкалі.

Висловлює зауваження та коректує дії студентів при виявленні помилок, оцінює роботу всіх студентів в цілому і кожного окремо, якщо студент активний додається 1 бал

Домашнє завдання: методи обстеження пацієнтів із захворюванням органів дихання.

Додатки:

- Практикум
- Інструктивна карта.

**Інструктивна карта
до проведення практичного заняття № 2**

Тема заняття: Фізикальне обстеження, додаткові обстеження

Мета проведення:

1.1 Після виконаної роботи студент повинен

Знати: методика загальноклінічного обстеження, діагностики.

вміти: провести опитування, огляд ,пальпацію, перкусію, аускультацию, підготувати хворого до обстежень, здійснити догляд, запобігати захворюванню.

- 1. Матеріально-технічне оснащення робочого місця:** тонометр, фонендоскоп, таблиці, схеми, презентації, ін.
- 2. Інструктаж з техніки безпеки:** проведено інструктаж по правилах роботи з кров'ю, з електроприладами, особиста безпека при роботі з хворими.

3. Короткі відомості з теоретичної частини роботи:

- Пояснити, які ознаки стосуються норми і патології пальпації, перкусії, аускультации.
- Пояснить, що таке симптом, синдром, симптомокомплекс у перебігу хвороби.

4. Зміст і послідовність виконання завдань:

1. Відповідайте на запитання.
2. Оберіть арбітрів.
3. Об'єднайтесь в малі групи по три студенти, розподіліть обов'язки.
Правила роботи в малих групах:
 - арбітри оцінюють учасників малих груп;
 - кожен учасник міні-групи відповідальний за свою частину презентації, готовий прийти на допомогу іншому;
 - кожний учасник може висловити при бажанні;
 - всі учасники групи поважають цінності та погляди кожного, навіть якщо не згодні з ними;
 - обговорюються ідеї, пропозиції, а не люди, що їх висловили;
 - кожен учасник навіть захищаючи свою точку зору відкритий для сприйняття чужих ідей, думок, інтересів інших учасників;
 - всі розбіжності, конфлікти під час роботи розв'язуються мирно з урахуванням інтересів учасників;
 - всі учасники прагнуть створити відкриту ділову і дружню атмосферу.
4. Сmodellуйте клінічні ситуації та продемонструйте свої професійні компетенції:

Опитування та фізикальне (об'єктивне та суб'єктивне) обстеження пацієнтів із ревматизмом.

Аналіз отриманих даних, визначення основних синдромів (кардиту, поліартриту, кільцова еритема, ревматичні вузли та мала хорея.)

Встановлення діагнозу, призначення додаткових методів обстеження. Тактика фельдшера під час надання невідкладної допомоги пацієнтам із захворюваннями.

Заповнення медичної документації.

Організація роботи з профілактики захворювань в умовах фельдшерсько-акушерського пункту,

5. Опрацюйте професійні компетенції тренінгу:

- опитування, огляд пацієнтів, пальпація, перкусія, аускультация ділянки серця;
- визначення стану тяжкості пацієнта;
- визначення пульсу, вимірювання артеріального тиску та аналіз результатів;
- запис електрокардіограми, визначення частоти серцевих скорочень, ритму, патологічних змін (інфаркту міокарда);
- проведення внутрішньом'язових, підшкірних ін'єкцій, внутрішньовенних краплинних і струминних вливань;

5. Методичні рекомендації з виконання та оформлення

-опрацюйте схему історії хвороби, розв'яжіть ситуаційну задачу.

Рекомендована література:

Н.М. Середюк, І.П. Вокалюк. *Внутрішня медицина* — К., 2010

Єнішин А.В. *Внутрішні хвороби*. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2005

Круглікова В.М., Шевцова Л.І. *Практикум із внутрішніх хвороб у модулях*.

— К.: Медицина, 2008.

Емпендіум.

7. Домашня робота: методи обстеження пацієнтів із захворюваннями органів дихання.

СТРУКТУРА ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ № 3

Тема заняття: Органи дихання

Результати компетентнісного навчання:

➤ Фахові компетенції:

❖ Знання: - здатність студента:

- Обстежити пацієнтів згідно діагностичного алгоритма:
- Проводити суб'єктивне і об'єктивне обстеження.

❖ Розуміння – здатність студента:

Проведення опитування, пальпації, перкусії, аускультатії хворих з різною патологією органів дихання.

Здійснити

❖ аналіз отриманих даних.

❖ визначення показників лабораторних досліджень (загального та біохімічного аналізу крові).

❖ ознайомлення із сучасними методами функціональної, інструментальної діагностики захворювань органів дихання

❖ Застосування знань – здатність студента

- Застосувати знання базових дисциплін.
- Використувати діагностичний алгоритм для висунування і обґрунтування попереднього діагнозу на основі зібраного анамнезу та фізикального обстеження, підтверджувати та уточнювати його даними додаткових обстежень для клінічного діагнозу.

Демонструвати такі компетенції:

- Опитування
- проведення огляду
- перкусії;
- пальпації
- аускультатії;
- оцінювання показників загального і біохімічного аналізу крові;
- зняти та оцінити ЕКГ

❖ Аналіз – здатність студента:

- Порівнювати симптоми і синдроми захворювань.

- Проводити диференціальну діагностику захворювань.
 - ❖ **Синтез** – здатність студента:
 - Встановити зв'язок між загальноклінічними і спеціальними обстеженнями хворого
 - Пояснювати принципи суб'єктивного та об'єктивного обстежень .
 - ❖ **Оцінювання** – здатність студента:
 - Обговорити запитання пацієнту при зборі анамнезу.
 - Аргументувати доцільність проведення додаткових методів обстеження.
 - Передбачити зміни симптомів в залежності від перебігу і стадії хвороби
 - ❖ **Загальні компетенції:**
 - Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
 - Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
 - Здатність планувати та управляти часом.
 - Навички інформаційних і комунікаційних технологій.
 - Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
 - Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
 - Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
 - Здатність генерувати нові ідеї.
 - Здатність приймати обґрунтовані рішення.
 - Вміти правильно організувати послідовність дій.
 - Вміти критично оцінювати свою роботу.
 - Вміти бути здатним до взаємодії і партнерства.
 - Вміти застосовувати медичну етику і партнерство.
 - Неси професійну відповідальність за свої дії.
 - Вміти бути уважним та спостережливим.
 - Вміти працювати в команді та приймати спільне рішення.
- 1. Методи навчання:**
- вербальні (пояснення, інструктаж, розповідь, бесіда, навчальна дискусія, медичний інструментарій);
 - наочні (схеми, алгоритми, муляжі, мультимедійні засоби, відеофільм);
 - практичні (практичний тренінг);
 - інтерактивні, інноваційні : проблемні ситуації та питання, «мікрофон», дискусія, «робота в малих групах».
- 2. Методи контролю:**
- індивідуальне опитування;
 - тестовий контроль;
 - ситуаційні задачі;
 - самоконтроль.

3. Міждисциплінарна інтеграція:

№ п/п	Назви дисциплін	Знати	Вміти
1. Попередні (забезпечуючі) дисципліни			
1	Анатомія	Анатомічні особливості будови ССС	Знати їх проекцію на скелеті грудної клітки та муляжі
2	Фізіологія	Фізіологічні функції ССС	Пояснити їх клінічне значення
3	Латинська мова	Латинську термінологію	Застосовувати її при вивченні теми
4	Патоморфологія	Етіологія та патоморфогенез захворювання ССС	Розрізняти їх при захворюванні ССС
5	Фармакологія	Особливості застосування лікарських засобів при набряку легень	Здійснити індивідуальний підбір лікарських засобів
6	Догляд за хворими	Долікарська допомога, накладання венозних джгутів на кінцівки	Виконувати ін'єкції, аспірацію, ШВЛ, догляд
II. Наступні дисципліни			
	Клінічні дисципліни	Загальноклінічні обстеження пацієнтів	Виконувати суб'єктивне і об'єктивне обстеження.
III. Внутрішньопредметна інтеграція			
1	Тема: Спеціальна частина	Діагностика захворювань	Застосовувати діагностичний алгоритм.

4. Навчальна література:

Основна:

- *Внутрішня медицина: Терапія: підручник* / Н.М. Середюк, І.П. Вокалюк. — К.,
- *Єпішин А.В.* Внутрішні хвороби. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2005.
- *Круглікова В.М., Шевцова Л.І.* Практикум із внутрішніх хвороб у модулях. — К.: Медицина, 2008.
- *Мостовий Ю.М.* Сучасні класифікації та стандарти лікування розповсюджених захворювань внутрішніх органів. — Вінниця, 2011.
- Емпендіум.

Додаткова:

- Л.М. Ковальчук - Київ: Медицина, 2009
- Філоненко М.М. Психологія спілкування: [текст] підручник/М.М. Філоненко - К.: центр учбової літератури, 2008
- Максименко С.Д., Філоненко М.М. Педагогіка вищої медичної освіти: [текст] підручник/С.Д. Максименко, М.М. Філоненко - К.: центр учбової літератури, 2014
- Філоненко М.М. Психологія особистісного становлення майбутнього лікаря монографія/ М.М. Філоненко - К.: центр учбової літератури, 2015

5. Підготовчий етап: (тривалість етапу – 15 хвилин)

Мотивація навчальної діяльності:

«Хто добре діагностує, той добре лікує».

«Пропедео» - вивчаю попередньо.

«Пропедевтика» – це розділ медицини про діагностування, причому більше всього навчальних годин відведено по внутрішній медицині, тому набуті знання будете застосовувати в будь-якій медичній галузі. Навчитись методам обстежень можна, якщо знаєте, які очікування отримаєте при проведенні певних загальноприйнятих методик і як їх інтерпретувати для встановлення діагнозу, але вам треба постійно практикувати, щоб розвинути свої навички, по аналогії з навчанням гри на музичних інструментах. Треба спочатку навчитись визначати норму, тоді будете відрізняти патологію. Спочатку відпрацьовуйте навички суб'єктивного і фізичного обстеження вдома, на практичних заняттях в малих групах, удосконалюйте майстерність на виробничій практиці, використовуйте навчальну літературу і інтернет-ресурси, данні доказової медицини.

Перевірка теоретичної підготовки методом «мікрофон», тестування.

6. Основний етап: (тривалість – 180 хв)

Моделювання ситуацій в малих групах та виконання завдання:

- а) ознайомитись з правилами роботи в малих групах
- б) виконати діагностичний алгоритм -провести суб'єктивне і фізикальне обстеження
- в) продемонструвати:
 - опитування,
 - огляд
 - проведення перкусії;
 - проведення аускультатії;
 - оцінювання показників загальнобіохімічного аналізу крові;
 - накладання електродів ЕКГ.
- г) підготувати перехресні запитання (з еталоном відповіді) до інших малих груп та відповідати на них

Проведення опитування, огляду, пальпації, перкусії, аускультатії пацієнтів з різною кардіологічною патологією та аналіз одержаних даних.

Визначення показників лабораторних і інструментальних досліджень.

Сучасні методи функціональної, інструментальної діагностики

захворювань системи кровообігу .

Заключний етап - 15 хв.

Викладач пропонує арбітру оцінити участь кожного студента по 3-х бальній шкалі.

Висловлює зауваження та коректує дії студентів при виявленні помилок, оцінює роботу всіх студентів в цілому і кожного окремо, якщо студент активний додається 1 бал.

Домашнє завдання:

Методи обстеження пацієнтів із захворюваннями органів травлення.

Додатки:

- Практикум
- Інструктивна карта.

**Інструктивна карта
до проведення практичного заняття № 3**

Тема заняття:

Органи дихання

Методи обстеження пацієнтів із захворюваннями органів дихання

1. Мета проведення:

1.1 Після виконаної роботи студент повинен

Знати: методику загальноклінічного обстеження

вміти: провести опитування, огляд, пальпацію, перкусію, аускультацію.

2. Матеріально-технічне оснащення робочого місця: тонометр, фонендоскоп, таблиці, схеми, презентації.

3. Інструктаж з техніки безпеки: проведено інструктаж по правилах роботи з кров'ю, з електроприладами, особиста безпека при роботі з хворими.

4. Короткі відомості з теоретичної частини роботи:

- Пояснити, які ознаки стосуються норми і патології пальпації, перкусії, аускультації.
- Пояснить, що таке симптом, синдром, симптомокомплекс .

5. Зміст і послідовність виконання завдань:

1. Відповідайте на запитання.

2. Оберіть арбітрів.

3. Об'єднайтесь в малі групи по три студенти, розподіліть обов'язки.

Правила роботи в малих групах:

- арбітри оцінюють учасників малих груп;
- кожен учасник міні-групи відповідальний за свою частину презентації, готовий прийти на допомогу іншому;
- кожний учасник може висловити при бажанні;
- всі учасники групи поважають цінності та погляди кожного, навіть якщо не згодні з ними;
- обговорюються ідеї, пропозиції, а не люди, що їх висловили;
- кожен учасник навіть захищаючи свою точку зору відкритий для сприйняття чужих ідей, думок, інтересів інших учасників;

- всі розбіжності, конфлікти під час роботи розв'язуються мирно з урахуванням інтересів учасників;
 - всі учасники прагнуть створити відкриту ділову і дружню атмосферу.
4. Сmodelуйте клінічні ситуації та продемонструйте свої професійні компетенції:
- діагностичний алгоритм;
 - огляд, опитування, пальпацію, перкусію, аускультацию, додаткові обстеження.
 - підготуйте перехресні запитання з еталонами відповідей для малих груп та відповідайте самі по темі заняття.
5. Опрацюйте професійні компетенції тренінгу:
- опитування
 - огляд, пальпацію, перкусію, аускультацию
 - підготовка пацієнтів до додаткових обстежень.
6. **Методичні рекомендації з виконання та оформлення**
- складіть історію хвороби, заповніть розділ фізикального обстеження.

Рекомендована література: *Внутрішня медицина: Терапія: підручник* / Н.М. Середюк, І.П. Вокалюк. — К., 2010 *Єнішин А.В.* Внутрішні хвороби. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2005 *Круглікова В.М., Шевцова Л.І.* Практикум із внутрішніх хвороб у модулях. — К.: Медицина, 2008.

7. Домашня робота

Методи обстеження пацієнтів із захворюваннями органів кровообігу.

СТРУКТУРА ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ № 4

Тема заняття:

Методи обстеження пацієнтів із захворюваннями органів кровообігу

Результати компетентнісного навчання:

➤ **Фахові компетенції:**

❖ **Знання:** - здатність студента:

- Обстежити пацієнтів згідно діагностичного алгоритма:
- Проводити суб'єктивне і об'єктивне обстеження.

❖ **Розуміння** – здатність студента:

Проведення опитування, пальпації, перкусії, аускультатії хворих з різною патологією органів кровообігу.

Здійснити

- ❖ аналіз отриманих даних.
- ❖ визначення показників лабораторних досліджень (загального та біохімічного аналізу крові).
- ❖ ознайомлення із сучасними методами функціональної, інструментальної діагностики захворювань органів кровообігу

❖ **Застосування знань** – здатність студента

- Застосувати знання базових дисциплін.
- Використувати діагностичний алгоритм для висування і обґрунтування попереднього діагнозу на основі зібраного анамнезу та фізикального обстеження, підтверджувати та уточнювати його даними додаткових обстежень для клінічного діагнозу.

Демонструвати такі компетенції:

- Опитування
- проведення огляду
- перкусії;
- пальпації
- аускультатії;
- оцінювання показників загального і біохімічного аналізу крові;
- зняти та оцінити ЕКГ

❖ **Аналіз** – здатність студента:

- Порівнювати симптоми і синдроми захворювань.
- Проводити диференціальну діагностику захворювань.

❖ **Синтез** – здатність студента:

- Встановити зв'язок між загальноклінічними і спеціальними обстеженнями хворого
- Пояснювати принципи суб'єктивного та об'єктивного обстежень .

❖ **Оцінювання** – здатність студента:

- Обговорити запитання пацієнту при зборі анамнезу.
- Аргументувати доцільність проведення додаткових методів обстеження.
- Передбачити зміни симптомів в залежності від перебігу і стадії хвороби

❖ **Загальні компетенції:**

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- Здатність планувати та управляти часом.
- Навички інформаційних і комунікаційних технологій.
- Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- Здатність генерувати нові ідеї.
- Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- Вміти правильно організовувати послідовність дій.
- Вміти критично оцінювати свою роботу.
- Вміти бути здатним до взаємодії і партнерства.
- Вміти застосовувати медичну етику і партнерство.
- Нести професійну відповідальність за свої дії.
- Вміти бути уважним та спостережливим.
- Вміти працювати в команді та приймати спільне рішення.

1. Методи навчання:

- вербальні (пояснення, інструктаж, розповідь, бесіда, навчальна дискусія, медичний інструментарій);
- наочні (схеми, алгоритми, муляжі, мультимедійні засоби, відеофільм);
- практичні (практичний тренінг);
- інтерактивні, інноваційні : проблемні ситуації та питання, «мікрофон», дискусія, «робота в малих групах».

2. Методи контролю:

- індивідуальне опитування;
- тестовий контроль;
- ситуаційні задачі;
- самоконтроль.

3. Міждисциплінарна інтеграція:

№	Назви	Знати	Вміти
---	-------	-------	-------

п\п	дисциплін		
1. Попередні (забезпечуючі) дисципліни			
1	Анатомія	Анатомічні особливості будови ССС	Знати їх проекцію на скелеті грудної клітки та муляжі
2	Фізіологія	Фізіологічні функції ССС	Пояснити їх клінічне значення
3	Латинська мова	Латинську термінологію	Застосовувати її при вивченні теми
4	Патоморфологія	Етіологія та патоморфогенез захворювання ССС	Розрізняти їх при захворюванні ССС
5	Фармакологія	Особливості застосування лікарських засобів при набряку легень	Здійснити індивідуальний підбір лікарських засобів
6	Догляд за хворими	Долікарська допомога, накладання венозних джгутів на кінцівки	Виконувати ін'єкції, аспірацію, ШВЛ, догляд
II. Наступні дисципліни			
	Клінічні дисципліни	Загальноклінічні обстеження пацієнтів	Виконувати суб'єктивне і об'єктивне обстеження.
III. Внутрішньопредметна інтеграція			
1	Тема: Спеціальна частина	Діагностика захворювань	Застосовувати діагностичний алгоритм.

4. Навчальна література:

Основна:

- *Внутрішня медицина: Терапія: підручник* / Н.М. Середюк, І.П. Вокалюк. — К.,
- *Єпішин А.В.* Внутрішні хвороби. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2005.
- *Круглікова В.М., Шевцова Л.І.* Практикум із внутрішніх хвороб у модулях. — К.: Медицина, 2008.
- *Мостовий Ю.М.* Сучасні класифікації та стандарти лікування розповсюджених захворювань внутрішніх органів. — Вінниця, 2011.
- Емпендіум.

Додаткова:

- Л.М. Ковальчук - Київ: Медицина, 2009
- Філоненко М.М. Психологія спілкування: [текст] підручник / М.М. Філоненко - К.: центр учбової літератури, 2008

- Максименко С.Д., Філоненко М.М. Педагогіка вищої медичної освіти:[текст] підручник/С.Д. Максименко, М.М. Філоненко - К.: центр учбової літератури, 2014
- Філоненко М.М. Психологія особистісного становлення майбутнього лікаря монографія/ М.М. Філоненко - К.: центр учбової літератури, 2015

5. Підготовчий етап: (тривалість етапу – 15 хвилин)

Мотивація навчальної діяльності:

«Хто добре діагностує, той добре лікує».

«Пропедео» - _вивчаю попередньо.

«Пропедевтика» –це розділ медицини про діагностування, причому більше всього навчальних годин відведено по внутрішній медицині, тому набуті знання будете застосовувати в будь-якій медичній галузі.

Навчитись методам обстежень можна, якщо знаєте, які очікування отримаєте при проведенні певних загальноприйнятих методик і як їх інтерпретувати для встановлення діагнозу, але вам треба постійно практикувати, щоб розвинути свої навички, по аналогії з навчанням гри на музичних інструментах. Треба спочатку навчитись визначати норму , тоді будете відрізняти патологію . Спочатку відпрацьовуйте навички суб'єктивного і фізичного обстеження вдома, на практичних заняттях в малих групах, удосконалюйте майстерність на виробничій практиці, використовуйте навчальну літературу і інтернет-ресурси, данні доказової медицини.

Перевірка теоретичної підготовки методом «мікрофон», тестування.

6. Основний етап: (тривалість – 180 хв)

Моделювання ситуацій в малих групах та виконання завдання:

а) ознайомитись з правилами роботи в малих групах

б) виконати діагностичний алгоритм -провести суб'єктивне і фізикальне обстеження

в) продемонструвати:

-опитування,

- огляд

- проведення перкусії;

- проведення аускультатії;

- оцінювання показників загальнобіохімічного аналізу крові;

- накладання електродів ЕКГ.

г) підготувати перехресні запитання (з еталоном відповіді) до інших малих груп та відповідати на них

Проведення опитування, огляду, пальпації, перкусії, аускультатії пацієнтів з різною кардіологічною патологією та аналіз одержаних даних.

Визначення показників лабораторних і інструментальних досліджень.

Сучасні методи функціональної, інструментальної діагностики захворювань системи кровообігу .

Заключний етап - 15 хв.

Викладач пропонує арбітру оцінити участь кожного студента по 3-х бальній шкалі.

Висловлює зауваження та коректує дії студентів при виявленні помилок, оцінює роботу всіх студентів в цілому і кожного окремо, якщо студент активний додається 1 бал.

Домашнє завдання:

Методи обстеження пацієнтів із захворюваннями органів травлення.

Додатки:

- Практикум
- Інструктивна карта.

**Інструктивна карта
до проведення практичного заняття № 4**

Тема заняття:

**Методи обстеження пацієнтів із захворюваннями органів
кровообігу**

1. Мета проведення:

1.1 Після виконаної роботи студент повинен

Знати: методика загальноклінічного обстеження

вміти: провести опитування, огляд ,пальпацію, перкусію, аускультацию.

2. Матеріально-технічне оснащення робочого місця: тонометр, фонендоскоп, таблиці, схеми, презентації.

3. Інструктаж з техніки безпеки: проведено інструктаж по правилах роботи з кров'ю, з електроприладами, особиста безпека при роботі з хворими.

4. Короткі відомості з теоретичної частини роботи:

- Пояснити, які ознаки стосуються норми і патології пальпації, перкусії, аускультации.
- Поясніть, що таке симптом, синдром, симптомокомплекс .

5. Зміст і послідовність виконання завдань:

1. Відповідайте на запитання.

2. Оберіть арбітрів.

3. Об'єднайтесь в малі групи по три студенти, розподіліть обов'язки.

Правила роботи в малих групах:

- арбітри оцінюють учасників малих груп;
- кожен учасник міні-групи відповідальний за свою частину презентації, готовий прийти на допомогу іншому;
- кожний учасник може висловити при бажанні;
- всі учасники групи поважають цінності та погляди кожного, навіть якщо не згодні з ними;
- обговорюються ідеї, пропозиції, а не люди, що їх висловили;
- кожен учасник навіть захищаючи свою точку зору відкритий для сприйняття чужих ідей, думок, інтересів інших учасників;
- всі розбіжності, конфлікти під час роботи розв'язуються мирно з урахуванням інтересів учасників;

- всі учасники прагнуть створити відкриту ділову і дружню атмосферу.
4. Смоделюйте клінічні ситуації та продемонструйте свої професійні компетенції:
- діагностичний алгоритм;
 - огляд, опитування, пальпацію, перкусію, аускультацию, додаткові обстеження.
 - підготуйте перехресні запитання з еталонами відповідей для малих груп та відповідайте самі по темі заняття.
5. Опрацюйте професійні компетенції тренінгу:
- опитування
 - огляд, пальпацію, перкусію, аускультацию
 - підготовка пацієнтів до додаткових обстежень.
6. **Методичні рекомендації з виконання та оформлення**
- складіть історію хвороби, заповніть розділ фізикального обстеження.

Рекомендована література: *Внутрішня медицина: Терапія: підручник* / Н.М. Середюк, І.П. Вокалюк. — К., 2010 *Єпішин А.В.* Внутрішні хвороби. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2005 *Круглікова В.М., Шевцова Л.І.* Практикум із внутрішніх хвороб у модулях. — К.: Медицина, 2008.

7. Домашня робота

Методи обстеження пацієнтів із захворюваннями органів травлення.

СТРУКТУРА ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ № 5

Тема заняття:

Методи обстеження пацієнтів із захворюваннями органів травлення, зокрема печінки, жовчних шляхів, підшлункової залози

Результати компетентнісного навчання:

➤ **Фахові компетенції:**

❖ **Знання:** - здатність студента:

- Обстежити пацієнтів згідно діагностичного алгоритма:
- Проводити суб'єктивне і об'єктивне обстеження.

❖ **Розуміння** – здатність студента:

Проведення опитування, пальпації, перкусії, аускультатії хворих з різною патологією органів травлення, зокрема печінки, жовчних шляхів, підшлункової залози.

Вивчення методики проведення поверхневої та глибокої пальпації органів черевної порожнини, правила пальпації печінки, діагностичне значення. Підготовки пацієнтів до лабораторних та інструментальних методів дослідження

❖ аналіз отриманих даних.

❖ визначення показників лабораторних досліджень (загального та біохімічного аналізу крові, дуоденального зондування).

❖ ознайомлення із сучасними методами функціональної, інструментальної діагностики захворювань органів ШКТ.

❖ **Застосування знань** – здатність студента

- Застосувати знання базових дисциплін.
- Використувати діагностичний алгоритм для висування і обґрунтування попереднього діагнозу на основі зібраного анамнезу та фізикального обстеження, підтверджувати та уточнювати його даними додаткових обстежень для клінічного діагнозу.

Демонструвати такі компетенції:

- опитування пацієнтів із захворюваннями органів травлення;
- проведення огляду, поверхневої та глибокої пальпації, органів черевної порожнини. Аналіз отриманих даних;

- визначення нижньої межі печінки за допомогою пальпації.
- проведення дуоденального та фракційного зондування, визначення діагностичного значення метода РН-метрії шлункового соку;
- підготовка пацієнтів до рентгенологічних методів обстеження (рентгенографії шлунка, іригоскопії, холецистографії).

❖ **Аналіз** – здатність студента:

- Порівнювати симптоми і синдроми захворювань.
- Проводити диференціальну діагностику захворювань.

❖ **Синтез** – здатність студента:

- Встановити зв'язок між загальноклінічними і спеціальними обстеженнями хворого
- Пояснювати принципи суб'єктивного та об'єктивного обстежень .

❖ **Оцінювання** – здатність студента:

- Обговорити запитання пацієнту при зборі анамнезу.
- Аргументувати доцільність проведення додаткових методів обстеження.
- Передбачити зміни симптомів в залежності від перебігу і стадії хвороби

❖ **Загальні компетенції:**

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- Здатність планувати та управляти часом.
- Навички інформаційних і комунікаційних технологій.
- Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- Здатність генерувати нові ідеї.
- Здатність приймати обгрунтовані рішення.
- Вміти правильно організовувати послідовність дій.
- Вміти критично оцінювати свою роботу.
- Вміти бути здатним до взаємодії і партнерства.
- Вміти застосовувати медичну етику і партнерство.
- Нести професійну відповідальність за свої дії.
- Вміти бути уважним та спостережливим.
- Вміти працювати в команді та приймати спільне рішення.

1. Методи навчання:

- вербальні (пояснення, інструктаж, розповідь, бесіда, навчальна дискусія, медичний інструментарій);
- наочні (схеми, алгоритми, муляжі, мультимедійні засоби, відеофільм);
- практичні (практичний тренінг);
- інтерактивні, інноваційні : проблемні ситуації та питання, «мікрофон», дискусія, «робота в малих групах».

2. Методи контролю:

- індивідуальне опитування;
- тестовий контроль;

- ситуаційні задачі;
- самоконтроль.

3. Міждисциплінарна інтеграція:

№ п\п	Назви дисциплін	Знати	Вміти
1. Попередні (забезпечуючі) дисципліни			
1	Анатомія	Анатомічні особливості будови ССС	Знати їх проекцію на скелеті грудної клітки та муляжі
2	Фізіологія	Фізіологічні функції ССС	Пояснити їх клінічне значення
3	Латинська мова	Латинську термінологію	Застосовувати її при вивченні теми
4	Патоморфологія	Етіологія та патоморфогенез захворювання ССС	Розрізняти їх при захворюванні ССС
5	Фармакологія	Особливості застосування лікарських засобів при набряку легень	Здійснити індивідуальний підбір лікарських засобів
6	Догляд за хворими	Долікарська допомога, накладання венозних джгутів на кінцівки	Виконувати ін'єкції, аспірацію, ШВЛ, догляд
II. Наступні дисципліни			
	Клінічні дисципліни	Загальноклінічні обстеження пацієнтів	Виконувати суб'єктивне і об'єктивне обстеження.
III. Внутрішньопредметна інтеграція			
1	Тема: Спеціальна частина	Діагностика захворювань	Застосовувати діагностичний алгоритм.

4. Навчальна література:

Основна:

- *Внутрішня медицина: Терапія: підручник* / Н.М. Середюк, І.П. Вокалюк. — К.,
- *Єнішин А.В.* Внутрішні хвороби. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2005.

- *Круглікова В.М., Шевцова Л.І.* Практикум із внутрішніх хвороб у модулях. — К.: Медицина, 2008.
- *Мостовий Ю.М.* Сучасні класифікації та стандарти лікування розповсюджених захворювань внутрішніх органів. — Вінниця, 2011.
- Емпендіум.

Додаткова:

- Л.М. Ковальчук - Київ: Медицина, 2009
- Філоненко М.М. Психологія спілкування: [текст] підручник/М.М. Філоненко - К.: центр учбової літератури, 2008
- Максименко С.Д., Філоненко М.М. Педагогіка вищої медичної освіти: [текст] підручник/С.Д. Максименко, М.М. Філоненко - К.: центр учбової літератури, 2014
- Філоненко М.М. Психологія особистісного становлення майбутнього лікаря монографія/ М.М. Філоненко - К.: центр учбової літератури, 2015

5. Підготовчий етап: (тривалість етапу – 15 хвилин)

Мотивація навчальної діяльності:

«Хто добре діагностує, той добре лікує».

«Пропедео» - вивчаю попередньо.

«Пропедевтика» – це розділ медицини про діагностування, причому більше всього навчальних годин відведено по внутрішній медицині, тому набуті знання будете застосовувати в будь-якій медичній галузі.

Навчитись методам обстежень можна, якщо знаєте, які очікування отримаєте при проведенні певних загальноприйнятих методик і як їх інтерпретувати для встановлення діагнозу, але вам треба постійно практикувати, щоб розвинути свої навички, по аналогії з навчанням гри на музичних інструментах. Треба спочатку навчитись визначати норму, тоді будете відрізняти патологію. Спочатку відпрацьовуйте навички суб'єктивного і фізичного обстеження вдома, на практичних заняттях в малих групах, удосконалюйте майстерність на виробничій практиці, використовуйте навчальну літературу і інтернет-ресурси, данні доказової медицини.

Перевірка теоретичної підготовки методом «мікрофон», тестування.

6. Основний етап: (тривалість – 180 хв)

Моделювання ситуацій в малих групах та виконання завдання:

а) ознайомитись з правилами роботи в малих групах

б) виконати діагностичний алгоритм -провести суб'єктивне і фізикальне обстеження

в) продемонструвати:

- опитування пацієнтів із захворюваннями органів травлення;

— проведення огляду, поверхневої та глибокої пальпації, органів черевної порожнини. Аналіз отриманих даних;

— визначення нижньої межі печінки за допомогою пальпації.

— проведення дуоденального та фракційного зондування, визначення діагностичного значення метода РН-метрії шлункового соку;

— підготовка пацієнтів до рентгенологічних методів обстеження (рентгенографії шлунка, іригоскопії, холецистографії).

Заключний етап - 15 хв.

Викладач пропонує арбітру оцінити участь кожного студента по 3-х бальній шкалі.

Висловлює зауваження та коректує дії студентів при виявленні помилок, оцінює роботу всіх студентів в цілому і кожного окремо, якщо студент активний додається 1 бал.

Домашнє завдання:

Методи обстеження пацієнтів із захворюваннями нирок, крові.

Додатки:

- Практикум
- Інструктивна карта.

**Інструктивна карта
до проведення практичного заняття № 5**

Тема заняття:

Методи обстеження пацієнтів із захворюваннями органів травлення, зокрема печінки, жовчних шляхів, підшлункової залози

1. Мета проведення:

1.1 Після виконаної роботи студент повинен

Знати: методика загальноклінічного обстеження

вміти: провести опитування, огляд, пальпацію, перкусію, аускультацию.

2. Матеріально-технічне оснащення робочого місця: тонометр, фонендоскоп, схеми, таблиці, презентації.

3. Інструктаж з техніки безпеки: проведено інструктаж по правилах роботи з кров'ю, з електроприладами, особиста безпека при роботі з хворими.

4. Короткі відомості з теоретичної частини роботи:

- Пояснити, які ознаки стосуються норми і патології пальпації, перкусії, аускультации.
- Поясніть, що таке симптом, синдром, симптомокомплекс .

5. Зміст і послідовність виконання завдань:

1. Відповідайте на запитання.
2. Оберіть арбітрів.
3. Об'єднайтесь в малі групи по три студенти, розподіліть обов'язки.

Правила роботи в малих групах:

- арбітри оцінюють учасників малих груп;
- кожен учасник міні-групи відповідальний за свою частину презентації, готовий прийти на допомогу іншому;
- кожний учасник може висловити при бажанні;
- всі учасники групи поважають цінності та погляди кожного, навіть якщо не згодні з ними;
- обговорюються ідеї, пропозиції, а не люди, що їх висловили;
- кожен учасник навіть захищаючи свою точку зору відкритий для сприйняття чужих ідей, думок, інтересів інших учасників;
- всі розбіжності, конфлікти під час роботи розв'язуються мирно з урахуванням інтересів учасників;
- всі учасники прагнуть створити відкриту ділову і дружню атмосферу.

4. Сmodelюйте клінічні ситуації та продемонструйте свої професійні компетенції:
 - діагностичний алгоритм;
 - огляд, опитування, пальпацію, перкусію, аускультацию, додаткові обстеження.
 - підготуйте перехресні запитання з еталонами відповідей для малих груп та відповідайте самі по темі заняття.
5. Опрацюйте професійні компетенції тренінгу:
 - опитування
 - огляд, пальпацію, перкусію, аускультацию
 - підготовка пацієнтів до додаткових обстежень.
6. **Методичні рекомендації з виконання та оформлення**
 - опрацюйте схему історії хвороби, розв'яжіть ситуаційну задачу.

Рекомендована література:

- Н.М. Середюк, І.П. Вокалюк. *Внутрішня медицина* — К., 2010
- Єпішин А.В. *Внутрішні хвороби*. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2005
- Круглікова В.М., Шевцова Л.І. *Практикум із внутрішніх хвороб у модулях*. — К.: Медицина, 2008.
- Емпендіум.

7. Домашня робота

Методи обстеження пацієнтів із захворюваннями нирок, крові

СТРУКТУРА ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ № 6

Тема заняття:

Методи обстеження пацієнтів із захворюваннями нирок, крові

Результати компетентнісного навчання:

➤ **Фахові компетенції:**

❖ **Знання:** - здатність студента:

- Обстежити пацієнтів згідно діагностичного алгоритма;
- Проводити суб'єктивне і об'єктивне обстеження.

❖ **Розуміння** – здатність студента:

Проведення опитування, огляду, об'єктивного обстеження пацієнтів із захворюваннями нирок. Якісне визначення білка. Оцінювання даних загального аналізу сечі, аналізу сечі за методами Зимницького, Нечипоренка.

Ознайомлення з методами інструментальної діагностики захворювань нирок та сечових шляхів.

Проведення опитування та фізикального обстеження пацієнтів із захворюваннями крові. Визначення кількості гемоглобіну, ШОЕ, часу кровотечі, часу зсідання крові, приготування мазка. Оцінювання даних лабораторного дослідження крові.

❖ **Застосування знань** – здатність студента

- Застосувати знання базових дисциплін.
- Використувати діагностичний алгоритм для висування і обґрунтування попереднього діагнозу на основі зібраного анамнезу та фізикального обстеження, підтверджувати та уточнювати його даними додаткових обстежень для клінічного діагнозу.

Демонструвати такі компетенції:

- обстеження пацієнтів із захворюваннями нирок та сечових шляхів;
- підготовка пацієнтів до лабораторних та інструментальних досліджень у разі захворювань нирок та сечових шляхів;
- визначення вмісту білка, глюкози та кетонових тіл у сечі експрес-методами, оцінювання результатів;
- визначення кількості гемоглобіну, ШОЕ, часу зсідання крові, часу кровотечі, приготування мазка, оцінювання результатів;
- підготовка пацієнта до визначення основного обміну.
- підготовка пацієнтів до глюкозуричного профілю.

❖ **Аналіз** – здатність студента:

- Порівнювати симптоми і синдроми захворювань.
- Проводити диференціальну діагностику захворювань.

❖ **Синтез** – здатність студента:

- Встановити зв'язок між загальноклінічними і спеціальними обстеженнями хворого
- Пояснювати принципи суб'єктивного та об'єктивного обстежень .

❖ **Оцінювання** – здатність студента:

- Обговорити запитання пацієнту при зборі анамнезу.
- Аргументувати доцільність проведення додаткових методів обстеження.
- Передбачити зміни симптомів в залежності від перебігу і стадії хвороби

❖ **Загальні компетенції:**

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- Здатність планувати та управляти часом.
- Навички інформаційних і комунікаційних технологій.
- Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- Здатність генерувати нові ідеї.
- Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- Вміти правильно організувати послідовність дій.
- Вміти критично оцінювати свою роботу.
- Вміти бути здатним до взаємодії і партнерства.
- Вміти застосовувати медичну етику і партнерство.
- Нести професійну відповідальність за свої дії.
- Вміти бути уважним та спостережливим.
- Вміти працювати в команді та приймати спільне рішення.

1. Методи навчання:

- вербальні (пояснення, інструктаж, розповідь, бесіда, навчальна дискусія, медичний інструментарій);
- наочні (схеми, алгоритми, муляжі, мультимедійні засоби, відеофільм);
- практичні (практичний тренінг);
- інтерактивні, інноваційні : проблемні ситуації та питання, «мікрофон», дискусія, «робота в малих групах».

2. Методи контролю:

- індивідуальне опитування;
- тестовий контроль;
- ситуаційні задачі;
- самоконтроль.

3. Міждисциплінарна інтеграція:

№ п/п	Назви дисциплін	Знати	Вміти
1. Попередні (забезпечуючі) дисципліни			
1	Анатомія	Анатомічні особливості будови ССС	Знати їх проекцію на скелеті грудної клітки та муляжі
2	Фізіологія	Фізіологічні функції ССС	Пояснити їх клінічне значення
3	Латинська мова	Латинську термінологію	Застосовувати її при вивченні теми
4	Патоморфологія	Етіологія та патоморфогенез захворювання ССС	Розрізнати їх при захворюванні ССС
5	Фармакологія	Особливості застосування лікарських засобів при набряку легень	Здійснити індивідуальний підбір лікарських засобів
6	Догляд за хворими	Долікарська допомога, накладання венозних джгутів на кінцівки	Виконувати ін'єкції, аспірацію, ШВЛ, догляд
II. Наступні дисципліни			
	Клінічні дисципліни	Загальноклінічні обстеження пацієнтів	Виконувати суб'єктивне і об'єктивне обстеження.
III. Внутрішньопредметна інтеграція			
1	Тема: Спеціальна частина	Діагностика захворювань	Застосовувати діагностичний алгоритм.

4. Навчальна література:

Основна:

- *Внутрішня медицина: Терапія: підручник / Н.М. Середюк, І.П. Вокалюк. — К.,*
- *Єпішин А.В. Внутрішні хвороби. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2005.*
- *Круглікова В.М., Шевцова Л.І. Практикум із внутрішніх хвороб у модулях. — К.: Медицина, 2008.*
- *Мостовий Ю.М. Сучасні класифікації та стандарти лікування розповсюджених захворювань внутрішніх органів. — Вінниця, 2011.*

- Емпендіум.

Додаткова:

- Л.М. Ковальчук - Київ: Медицина, 2009
- Філоненко М.М. Психологія спілкування: [текст] підручник/М.М. Філоненко - К.: центр учбової літератури, 2008
- Максименко С.Д., Філоненко М.М. Педагогіка вищої медичної освіти: [текст] підручник/С.Д. Максименко, М.М. Філоненко - К.: центр учбової літератури, 2014
- Філоненко М.М. Психологія особистісного становлення майбутнього лікаря монографія/ М.М. Філоненко - К.: центр учбової літератури, 2015

5. Підготовчий етап: (тривалість етапу – 15 хвилин)

Мотивація навчальної діяльності:

«Хто добре діагностує, той добре лікує».

«Пропедео» - _вивчаю попередньо.

«Пропедевтика» –це розділ медицини про діагностування, причому більше всього навчальних годин відведено по внутрішній медицині, тому набуті знання будете застосовувати в будь-якій медичній галузі.

Навчитись методам обстежень можна, якщо знаєте, які очікування отримаєте при проведенні певних загальноприйнятих методик і як їх інтерпретувати для встановлення діагнозу, але вам треба постійно практикувати, щоб розвинути свої навички, по аналогії з навчанням гри на музичних інструментах. Треба спочатку навчитись визначати норму , тоді будете відрізняти патологію . Спочатку відпрацьовуйте навички суб'єктивного і фізичного обстеження вдома, на практичних заняттях в малих групах, удосконалюйте майстерність на виробничій практиці, використовуйте навчальну літературу і інтернет-ресурси, данні доказової медицини.

Перевірка теоретичної підготовки методом «мікрофон», тестування.

6. Основний етап: (тривалість – 180 хв)

Моделювання ситуацій в малих групах та виконання завдання:

а) ознайомитись з правилами роботи в малих групах

б) виконати діагностичний алгоритм -провести суб'єктивне і фізикальне обстеження

в) продемонструвати:

-Проведення опитування, огляду, об'єктивного обстеження пацієнтів із захворюваннями нирок. Якісне визначення білка. Оцінювання даних загального аналізу сечі, аналізу сечі за методами Земницького, Нечипоренка.

Ознайомлення з методами інструментальної діагностики захворювань нирок та сечових шляхів.

Проведення опитування та фізикального обстеження пацієнтів із захворюваннями крові. Визначення кількості гемоглобіну, ШОЕ, часу кровотечі, часу зсідання крові, приготування мазка

Заключний етап - 15 хв.

Викладач пропонує арбітру оцінити участь кожного студента по 3-х бальній шкалі.

Висловлює зауваження та коректує дії студентів при виявленні помилок, оцінює роботу всіх студентів в цілому і кожного окремо, якщо студент активний додається 1 бал.

Домашнє завдання:

Методи обстеження пацієнтів із захворюваннями ендокринної системи, обміну речовин, опорно-рухового апарату

Додатки:

- Практикум
- Інструктивна карта.

**Інструктивна карта
до проведення практичного заняття № 6**

Тема заняття:

Методи обстеження пацієнтів із захворюваннями нирок, крові

1. Мета проведення:

1.1 Після виконаної роботи студент повинен

Знати: методика загальноклінічного обстеження

вміти: провести опитування, огляд ,пальпацію, перкусію, аускультацию.

2. Матеріально-технічне оснащення робочого місця: тонометр, фонендоскоп, таблиці, схеми, презентації.

3. Інструктаж з техніки безпеки: проведено інструктаж по правилах роботи з кров'ю, з електроприладами, особиста безпека при роботі з хворими.

4. Короткі відомості з теоретичної частини роботи:

- Пояснити, які ознаки стосуються норми і патології пальпації, перкусії, аускультации.
- Поясніть, що таке симптом, синдром, симптомокомплекс .

5. Зміст і послідовність виконання завдань:

1. Відповідайте на запитання.

2. Оберіть арбітрів.

3. Об'єднайтесь в малі групи по три студенти, розподіліть обов'язки.

Правила роботи в малих групах:

- арбітри оцінюють учасників малих груп;
- кожен учасник міні-групи відповідальний за свою частину презентації, готовий прийти на допомогу іншому;
- кожний учасник може висловити при бажанні;
- всі учасники групи поважають цінності та погляди кожного, навіть якщо не згодні з ними;
- обговорюються ідеї, пропозиції, а не люди, що їх висловили;
- кожен учасник навіть захищаючи свою точку зору відкритий для сприйняття чужих ідей, думок, інтересів інших учасників;
- всі розбіжності, конфлікти під час роботи розв'язуються мирно з урахуванням інтересів учасників;
- всі учасники прагнуть створити відкриту ділову і дружню атмосферу.

4. Сmodelюйте клінічні ситуації та продемонструйте свої професійні компетенції:

Проведення опитування, огляду, об'єктивного обстеження пацієнтів із захворюваннями нирок. Якісне визначення білка. Оцінювання даних загального аналізу сечі, аналізу сечі за методами Зимницького, Нечипоренка.

Ознайомлення з методами інструментальної діагностики захворювань нирок та сечових шляхів.

Проведення опитування та фізикального обстеження пацієнтів із захворюваннями крові. Визначення кількості гемоглобіну, ШОЕ, часу кровотечі, часу зсідання крові, приготування мазка. Оцінювання даних лабораторного дослідження крові.

5. Опрацюйте професійні компетенції тренінгу:

- опитування
- огляд, пальпацію, перкусію, аускультацию
- підготовка пацієнтів до додаткових обстежень.

6. Методичні рекомендації з виконання та оформлення

-опрацюйте схему історії хвороби, розв'яжіть ситуаційну задачу.

Рекомендована література:

Н.М. Середюк, І.П. Вокалюк. *Внутрішня медицина* — К., 2010

Єнішин А.В. *Внутрішні хвороби*. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2005

Круглікова В.М., Шевцова Л.І. *Практикум із внутрішніх хвороб у модулях*.
— К.: Медицина, 2008.

Емпендіум.

7. Домашня робота

Методи обстеження пацієнтів із захворюваннями ендокринної системи, обміну речовин, опорно-рухового апарату

СТРУКТУРА ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ №7

Тема заняття:

Методи обстеження пацієнтів із захворюваннями ендокринної системи, обміну речовин, опорно-рухового апарату.

Результати компетентнісного навчання:

➤ **Фахові компетенції:**

❖ **Знання:** - здатність студента:

- Обстежити пацієнтів згідно діагностичного алгоритма:
- Проводити суб'єктивне і об'єктивне обстеження.

❖ **Розуміння** – здатність студента:

Проведення опитування та фізикального обстеження пацієнтів із захворюваннями ендокринної системи, обміну речовин, опорно-рухового апарату. Визначення вмісту глюкози й ацетону в сечі експрес-методом. Оцінювання даних лабораторних досліджень та основного обміну

❖ **Застосування знань** – здатність студента

- Застосувати знання базових дисциплін.
- Використувати діагностичний алгоритм для висунання і обґрунтування попереднього діагнозу на основі зібраного анамнезу та фізикального обстеження, підтверджувати та уточнювати його даними додаткових обстежень для клінічного діагнозу.

Демонструвати такі компетенції:

- підготовка пацієнта до визначення основного обміну.
- підготовка пацієнтів до глюкозуричного профілю;
- визначення вмісту білка, глюкози та кетонів у сечі експрес-методами, оцінювання результатів.

❖ **Аналіз** – здатність студента:

- Порівнювати симптоми і синдроми захворювань.
- Проводити диференціальну діагностику захворювань.

❖ **Синтез** – здатність студента:

- Встановити зв'язок між загальноклінічними і спеціальними обстеженнями хворого
- Пояснювати принципи суб'єктивного та об'єктивного обстежень .

❖ **Оцінювання** – здатність студента:

- Обговорити запитання пацієнту при зборі анамнезу.
- Аргументувати доцільність проведення додаткових методів обстеження.
- Передбачити зміни симптомів в залежності від перебігу і стадії хвороби

❖ Загальні компетенції:

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- Здатність планувати та управляти часом.
- Навички інформаційних і комунікаційних технологій.
- Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- Здатність генерувати нові ідеї.
- Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- Вміти правильно організовувати послідовність дій.
- Вміти критично оцінювати свою роботу.
- Вміти бути здатним до взаємодії і партнерства.
- Вміти застосовувати медичну етику і партнерство.
- Нести професійну відповідальність за свої дії.
- Вміти бути уважним та спостережливим.
- Вміти працювати в команді та приймати спільне рішення.

1. Методи навчання:

- вербальні (пояснення, інструктаж, розповідь, бесіда, навчальна дискусія, медичний інструментарій);
- наочні (схеми, алгоритми, муляжі, мультимедійні засоби, відеофільм);
- практичні (практичний тренінг);
- інтерактивні, інноваційні : проблемні ситуації та питання, «мікрофон», дискусія, «робота в малих групах».

2. Методи контролю:

- індивідуальне опитування;
- тестовий контроль;
- ситуаційні задачі;
- самоконтроль.

3. Міждисциплінарна інтеграція:

№ п\п	Назви дисциплін	Знати	Вміти
1. Попередні (забезпечуючі) дисципліни			
1	Анатомія	Анатомічні особливості будови ССС	Знати їх проекцію на скелеті грудної клітки та муляжі
2	Фізіологія	Фізіологічні функції ССС	Пояснити їх клінічне значення
3	Латинська мова	Латинську термінологію	Застосовувати її при вивченні теми
4	Патоморфологія	Етіологія та патомор-	Розрізняти їх при

		фогенез захворювання ССС	захворюванні ССС
5	Фармакологія	Особливості застосування лікарських засобів при набряку легень	Здійснити індивідуальний підбір лікарських засобів
6	Догляд за хворими	Долікарська допомога, накладання венозних джгутів на кінцівки	Виконувати ін'єкції, аспірацію, ШВЛ, догляд
II. Наступні дисципліни			
	Клінічні дисципліни	Загальноклінічні обстеження пацієнтів	Виконувати суб'єктивне і об'єктивне обстеження.
III. Внутрішньопредметна інтеграція			
1	Тема: Спеціальна частина	Діагностика захворювань	Застосовувати діагностичний алгоритм.

4. Навчальна література:

Основна:

- *Внутрішня медицина: Терапія: підручник* / Н.М. Середюк, І.П. Вокалюк. — К.,
- *Єпішин А.В.* Внутрішні хвороби. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2005.
- *Круглікова В.М., Шевцова Л.І.* Практикум із внутрішніх хвороб у модулях. — К.: Медицина, 2008.
- *Мостовий Ю.М.* Сучасні класифікації та стандарти лікування розповсюджених захворювань внутрішніх органів. — Вінниця, 2011.
- Емпендіум.

Додаткова:

- Л.М. Ковальчук - Київ: Медицина, 2009
- Філоненко М.М. Психологія спілкування: [текст] підручник/М.М. Філоненко - К.: центр учбової літератури, 2008
- Максименко С.Д., Філоненко М.М. Педагогіка вищої медичної освіти: [текст] підручник/С.Д. Максименко, М.М. Філоненко - К.: центр учбової літератури, 2014
- Філоненко М.М. Психологія особистісного становлення майбутнього лікаря монографія/ М.М. Філоненко - К.: центр учбової літератури, 2015

5. Підготовчий етап: (тривалість етапу – 15 хвилин)

Мотивація навчальної діяльності:

«Хто добре діагностує, той добре лікує».

«Пропедео» - _вивчаю попередньо.

«Пропедевтика» –це розділ медицини про діагностування, причому більше всього навчальних годин відведено по внутрішній медицині, тому набуті знання будете застосовувати в будь-якій медичній галузі.

Навчитись методам обстежень можна, якщо знаєте, які очікування отримаєте при проведенні певних загальноприйнятих методик і як їх інтерпретувати для встановлення діагнозу, але вам треба постійно практикувати, щоб розвинути свої навички, по аналогії з навчанням гри на музичних інструментах. Треба спочатку навчитись визначати норму , тоді будете відрізняти патологію . Спочатку відпрацьовуйте навички суб'єктивного і фізичного обстеження вдома, на практичних заняттях в малих групах, удосконалюйте майстерність на виробничій практиці, використовуйте навчальну літературу і інтернет-ресурси, данні доказової медицини.

Перевірка теоретичної підготовки методом «мікрофон», тестування.

6. Основний етап: (тривалість – 180 хв)

Моделювання ситуацій в малих групах та виконання завдання:

- а) ознайомитись з правилами роботи в малих групах
- б) виконати діагностичний алгоритм -провести суб'єктивне і фізикальне обстеження
- в) продемонструвати:

— підготовка пацієнта до визначення основного обміну.

— підготовка пацієнтів до глюкозуричного профілю;

визначення вмісту білка, глюкози та кетонів у сечі експрес-методами, оцінювання результатів опитування пацієнтів із захворюваннями ендокринної системи, обміну речовин, опорно-рухового апарату ;

Заключний етап - 15 хв.

Викладач пропонує арбітру оцінити участь кожного студента по 3-х бальній шкалі.

Висловлює зауваження та коректує дії студентів при виявленні помилок, оцінює роботу всіх студентів в цілому і кожного окремо, якщо студент активний додається 1 бал

Домашнє завдання:

Захворювання органів дихання: гострий та хронічний бронхіт

Додатки:

- Практикум
- Інструктивна карта.

**Інструктивна карта
до проведення практичного заняття № 7**

Тема заняття:

Методи обстеження пацієнтів із захворюваннями ендокринної системи, обміну речовин, опорно-рухового апарату.

1. Мета проведення:

1.1 Після виконаної роботи студент повинен

Знати: методика загальноклінічного обстеження

вміти: провести опитування, огляд ,пальпацію, перкусію, аускультацию.

2. Матеріально-технічне оснащення робочого місця: тонометр, фонендоскоп, схеми, таблиці, презентації.

3. Інструктаж з техніки безпеки: проведено інструктаж по правилах роботи з кров'ю, з електроприладами, особиста безпека при роботі з хворими.

4. Короткі відомості з теоретичної частини роботи:

- Пояснити, які ознаки стосуються норми і патології пальпації, перкусії, аускультации.
- Поясніть, що таке симптом, синдром, симптомокомплекс .

5. Зміст і послідовність виконання завдань:

1. Відповідайте на запитання.
2. Оберіть арбітрів.
3. Об'єднайтесь в малі групи по три студенти, розподіліть обов'язки.

Правила роботи в малих групах:

- арбітри оцінюють учасників малих груп;
- кожен учасник міні-групи відповідальний за свою частину презентації, готовий прийти на допомогу іншому;
- кожний учасник може висловити при бажанні;
- всі учасники групи поважають цінності та погляди кожного, навіть якщо не згодні з ними;
- обговорюються ідеї, пропозиції, а не люди, що їх висловили;
- кожен учасник навіть захищаючи свою точку зору відкритий для сприйняття чужих ідей, думок, інтересів інших учасників;
- всі розбіжності, конфлікти під час роботи розв'язуються мирно з урахуванням інтересів учасників;

- всі учасники прагнуть створити відкриту ділову і дружню атмосферу.
4. Сmodelюйте клінічні ситуації та продемонструйте свої професійні компетенції:
- підготовка пацієнта до визначення основного обміну.
 - підготовка пацієнтів до глюкозуричного профілю;
 - визначення вмісту білка, глюкози та кетонів у сечі експрес-методами, оцінювання результатів опитування пацієнтів із захворюваннями ендокринної системи, обміну речовин, опорно-рухового апарату ;
5. Опрацюйте професійні компетенції тренінгу:
- опитування
 - огляд, пальпацію, перкусію, аускультацию
 - підготовка пацієнтів до додаткових обстежень.
6. **Методичні рекомендації з виконання та оформлення**
- опрацюйте схему історії хвороби, розв'яжіть ситуаційну задачу.

Рекомендована література:

- Н.М. Середюк, І.П. Вокалюк. *Внутрішня медицина* — К., 2010
- Єнішин А.В. *Внутрішні хвороби.* — Тернопіль: Укрмедкнига, 2005
- Круглікова В.М., Шевцова Л.І. *Практикум із внутрішніх хвороб у модулях.*
— К.: Медицина, 2008.
- Емпендіум.

7. Домашня робота

Методи обстеження пацієнтів із захворюваннями ендокринної системи, обміну речовин, опорно-рухового апарату

СТРУКТУРА ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ №8

Тема заняття:

Захворювання органів дихання: гострий та хронічний бронхіт

Результати компетентнісного навчання:

➤ Фахові компетенції:

❖ Знання: - здатність студента:

- Обстежити пацієнтів згідно діагностичного алгоритма;
- Проводити суб'єктивне і об'єктивне обстеження.
- Виконувати лікувально-профілактичні заходи.

Розуміння – здатність студента:

Опитування та фізикальне (об'єктивне та суб'єктивне) обстеження пацієнтів із захворюваннями гострого і хронічного бронхітів.

Аналіз отриманих даних, визначення основних синдромів (обструктивного, дихальної недостатності, запалення легеневої тканини, інтоксикаційного та ін.)

Встановлення діагнозу, призначення додаткових методів обстеження. Вибір комплексного лікування та здійснення догляду за пацієнтами

❖ Застосування знань – здатність студента

- Застосувати знання базових дисциплін.

Використувати діагностичний алгоритм для висування і обґрунтування попереднього діагнозу на основі зібраного анамнезу та фізикального обстеження, підтверджувати та уточнювати його даними додаткових обстежень для клінічного діагнозу.

Тактика фельдшера під час надання невідкладної допомоги пацієнтам з бронхоспазмом, кровохарканням.

Заповнення медичної документації, виписування рецептів.

Організація роботи з профілактики захворювань в умовах фельдшерсько-акушерського пункту, поліклініки.

- Здійснювати лікувально-профілактичні заходи.

Демонструвати такі компетенції:

- опитування пацієнта, деталізація скарг пульмонологічних пацієнтів;
- проведення фізикального (об'єктивного) обстеження (огляд, пальпація, перкусія грудної клітки, аускультация легень);
- спостереження за диханням, підрахунок дихальних рухів;
- збирання харкотиння для загального аналізу, бактеріологічного дослідження, та на чутливість мікрофлори до антибіотиків;
- вимірювання температури тіла, догляд за пацієнтами з гарячкою;

- проведення оксигенотерапії;
- проведення проби на чутливість до антибіотиків, розведення та введення антибіотиків;
- виконання найпростіших фізіотерапевтичних процедур (гірчичники, банки, компреси);
- невідкладна допомога в разі гострих терапевтичних станів;
- виконання внутрішньовенних, внутрішньом'язових ін'єкцій.

❖ **Аналіз** – здатність студента:

- Порівнювати симптоми і синдроми захворювань.
- Проводити диференціальну діагностику захворювань.
- Застосовувати лікувально-профілактичні заходи.

❖ **Синтез** – здатність студента:

- Встановити зв'язок між загальноклінічними і спеціальними обстеженнями хворого
- Пояснювати принципи суб'єктивного та об'єктивного обстежень, лікування .

❖ **Оцінювання** – здатність студента:

- Обговорити запитання пацієнту при зборі анамнезу.
- Аргументувати доцільність проведення додаткових методів обстеження та лікування.
- Передбачити зміни симптомів в залежності від перебігу і стадії хвороби

❖ **Загальні компетенції:**

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- Здатність планувати та управляти часом.
- Навички інформаційних і комунікаційних технологій.
- Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- Здатність генерувати нові ідеї.
- Здатність приймати обгрунтовані рішення.
- Вміти правильно організувати послідовність дій.
- Вміти критично оцінювати свою роботу.
- Вміти бути здатним до взаємодії і партнерства.
- Вміти застосовувати медичну етику і партнерство.
- Нести професійну відповідальність за свої дії.
- Вміти бути уважним та спостережливим.
- Вміти працювати в команді та приймати спільне рішення.

1. Методи навчання:

- вербальні (пояснення, інструктаж, розповідь, бесіда, навчальна дискусія, медичний інструментарій);
- наочні (схеми, алгоритми, муляжі, мультимедійні засоби, відеофільм);
- практичні (практичний тренінг);
- інтерактивні, інноваційні : проблемні ситуації та питання, «мікрофон», дискусія, «робота в малих групах».

2. Методи контролю:

- індивідуальне опитування;
- тестовий контроль;
- ситуаційні задачі;
- самоконтроль.

3. Міждисциплінарна інтеграція:

№ п/п	Назви дисциплін	Знати	Вміти
• Попередні (забезпечуючі) дисципліни			
1	Анатомія	Анатомічні особливості будови ССС	Знати їх проекцію на скелеті грудної клітки та муляжі
2	Фізіологія	Фізіологічні функції ССС	Пояснити їх клінічне значення
3	Латинська мова	Латинську термінологію	Застосовувати її при вивченні теми
4	Патоморфологія	Етіологія та патоморфогенез захворювання ССС	Розрізняти їх при захворюванні ССС
5	Фармакологія	Особливості застосування лікарських засобів при набряку легень	Здійснити індивідуальний підбір лікарських засобів
6	Догляд за хворими	Долікарська допомога, накладання венозних джгутів на кінцівки	Виконувати ін'єкції, аспірацію, ШВЛ, догляд
II. Наступні дисципліни			
	Клінічні дисципліни	Загальноклінічні обстеження пацієнтів	Виконувати суб'єктивне і об'єктивне обстеження.
III. Внутрішньопредметна інтеграція			
1	Тема: Спеціальна частина	Діагностика захворювань	Застосовувати діагностичний алгоритм.

4. Навчальна література:

Основна:

- *Внутрішня медицина: Терапія: підручник* / Н.М. Середюк, І.П. Вокалюк. — К.,
- *Єпішин А.В.* Внутрішні хвороби. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2005.
- *Круглікова В.М., Шевцова Л.І.* Практикум із внутрішніх хвороб у модулях. — К.: Медицина, 2008.
- *Мостовий Ю.М.* Сучасні класифікації та стандарти лікування розповсюджених захворювань внутрішніх органів. — Вінниця, 2011.
- Емпендіум.

Додаткова:

- Л.М. Ковальчук - Київ: Медицина, 2009
- Філоненко М.М. Психологія спілкування: [текст] підручник / М.М. Філоненко - К.: центр учбової літератури, 2008
- Максименко С.Д., Філоненко М.М. Педагогіка вищої медичної освіти: [текст] підручник / С.Д. Максименко, М.М. Філоненко - К.: центр учбової літератури, 2014
- Філоненко М.М. Психологія особистісного становлення майбутнього лікаря монографія / М.М. Філоненко - К.: центр учбової літератури, 2015

5. Підготовчий етап: (тривалість етапу – 15 хвилин)

Мотивація навчальної діяльності:

За рівнем захворюваності хвороби органів дихання займають 1 місце, а бронхіти є найчастішими хворобами у практиці фельдшера, які мають доброякісний перебіг та прогноз при адекватному лікуванні.

Але проблема також в тім, що симптоматика бронхітів може бути схожа з проявами інших, більш загрозливих захворювань, які ви вже почали вивчати раніш і будете більш ретельно опрацьовувати різні аспекти з метою диференційної діагностики і вибору потрібної тактики, тому використовуйте і навчальну літературу, і досвід з виробничої практики, і інтернет-ресурси, і данні доказової медицини для опанування фаховими компетенціями та їх вдосконаленням.

Перевірка теоретичної підготовки методом «мікрофон», тестування.

6. Основний етап: (тривалість – 180 хв)

Моделювання ситуацій в малих групах та виконання завдання:

а) ознайомитись з правилами роботи в малих групах

б) виконати діагностичний алгоритм - провести суб'єктивне і фізикальне обстеження

в) продемонструвати:

— опитування пацієнта, деталізація скарг пульмонологічних пацієнтів;

— проведення фізикального (об'єктивного) обстеження (огляд, пальпація, перкусія грудної клітки, аускультация легень);

— спостереження за диханням, підрахунок дихальних рухів;

— збирання харкотиння для загального аналізу, бактеріологічного

- дослідження, та на чутливість мікрофлори до антибіотиків;
- вимірювання температури тіла, догляд за пацієнтами з гарячкою;
- проведення оксигенотерапії;
- проведення проби на чутливість до антибіотиків, розведення та введення антибіотиків;
- виконання найпростіших фізіотерапевтичних процедур (гірчичники, банки, компреси);
- невідкладна допомога в разі гострих терапевтичних станів;
- виконання внутрішньовенних, внутрішньом'язових ін'єкцій

Заключний етап - 15 хв.

Викладач пропонує арбітру оцінити участь кожного студента по 3-х бальній шкалі.

Висловлює зауваження та коректує дії студентів при виявленні помилок, оцінює роботу всіх студентів в цілому і кожного окремо, якщо студент активний додається 1 бал

Домашнє завдання:

Захворювання органів дихання: бронхіальна астма

Додатки:

- Практикум
- Інструктивна карта.

Інструктивна карта до проведення практичного заняття № 8

Тема заняття:

Захворювання органів дихання: гострий та хронічний бронхіт

1. Мета проведення:

1.1 Після виконаної роботи студент повинен

Знати: методику загальноклінічного обстеження, діагностики, лікування, профілактики .

вміти: провести опитування, огляд ,пальпацію, перкусію, аускультацию, підготувати хворого до обстежень , виписати необхідні препарати, здійснити лікування та догляд,запобігати захворюванню та його загостренням і ускладненням.

2. Матеріально-технічне оснащення робочого місця: тонометр, фонендоскоп, схеми, таблиці, презентації, історії хвороби.

3. Інструктаж з техніки безпеки: проведено інструктаж по правилах роботи з кров'ю, з електроприладами, особиста безпека при роботі з хворими.

4. Короткі відомості з теоретичної частини роботи:

- Пояснити, які ознаки стосуються норми і патології пальпації, перкусії, аускультации.
- Поясніть, що таке симптом, синдром, симптомокомплекс у перебігу хвороби, класифікації, принципи лікування.

5. Зміст і послідовність виконання завдань:

1. Відповідайте на запитання.

2. Оберіть арбітрів.

3. Об'єднайтесь в малі групи по три студенти, розподіліть обов'язки.

Правила роботи в малих групах:

- арбітри оцінюють учасників малих груп;
- кожен учасник міні-групи відповідальний за свою частину презентації, готовий прийти на допомогу іншому;
- кожний учасник може висловити при бажанні;
- всі учасники групи поважають цінності та погляди кожного, навіть якщо не згодні з ними;
- обговорюються ідеї, пропозиції, а не люди, що їх висловили;
- кожен учасник навіть захищаючи свою точку зору відкритий для сприйняття чужих ідей, думок, інтересів інших учасників;

- всі розбіжності, конфлікти під час роботи розв'язуються мирно з урахуванням інтересів учасників;
- всі учасники прагнуть створити відкриту ділову і дружню атмосферу.

4. Смоделюйте клінічні ситуації та продемонструйте свої професійні компетенції:

Опитування та фізикальне (об'єктивне та суб'єктивне) обстеження пацієнтів із захворюваннями гострого і хронічного бронхітів.

Аналіз отриманих даних, визначення основних синдромів (обструктивного, дихальної недостатності, запалення легеневої тканини, інтоксикаційного та ін.)

Встановлення діагнозу, призначення додаткових методів обстеження. Вибір комплексного лікування та здійснення догляду за пацієнтами.

Тактика фельдшера під час надання невідкладної допомоги пацієнтам з бронхоспазмом, кровохарканням.

Заповнення медичної документації, виписування рецептів.

— Організація роботи з профілактики захворювань в умовах фельдшерсько-акушерського пункту

5. Опрацюйте професійні компетенції тренінгу:

- опитування пацієнта, деталізація скарг пульмонологічних пацієнтів;
- проведення фізикального (об'єктивного) обстеження (огляд, пальпація, перкусія грудної клітки, аускультация легень);
- спостереження за диханням, підрахунок дихальних рухів;
- збирання харкотиння для загального аналізу, бактеріологічного дослідження, та на чутливість мікрофлори до антибіотиків;
- вимірювання температури тіла, догляд за пацієнтами з гарячкою; проведення оксигенотерапії

5. Методичні рекомендації з виконання та оформлення

-опрацюйте схему історії хвороби, розв'яжіть ситуаційні задачі, тести.

Рекомендована література:

- Н.М. Середюк, І.П. Вокалюк. *Внутрішня медицина* — К., 2010
- Єнішин А.В. *Внутрішні хвороби*. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2005
- Круглікова В.М., Шевцова Л.І. *Практикум із внутрішніх хвороб у модулях*. — К.: Медицина, 2008.
- Емпендіум.

7. Домашня робота: бронхіальна астма.

СТРУКТУРА ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ № 9

Тема заняття:

Захворювання органів дихання: бронхіальна астма.

Результати компетентнісного навчання:

➤ **Фахові компетенції:**

❖ **Знання:** - здатність студента:

- Обстежити пацієнтів згідно діагностичного алгоритма:
- Проводити суб'єктивне і об'єктивне обстеження.
- Виконувати лікувально-профілактичні заходи.

Розуміння – здатність студента:

Опитування та фізикальне (об'єктивне та суб'єктивне) обстеження пацієнтів із захворюваннями гострого і хронічного бронхітів.

Аналіз отриманих даних, визначення основних синдромів (обструктивного, дихальної недостатності, запалення легеневої тканини, інтоксикаційного та ін.)

Встановлення діагнозу, призначення додаткових методів обстеження. Вибір комплексного лікування та здійснення догляду за пацієнтами

❖ **Застосування знань** – здатність студента

- Застосувати знання базових дисциплін.

Використувати діагностичний алгоритм для висування і обґрунтування попереднього діагнозу на основі зібраного анамнезу та фізикального обстеження, підтверджувати та уточнювати його даними додаткових обстежень для клінічного діагнозу.

Тактика фельдшера під час надання невідкладної допомоги пацієнтам з бронхоспазмом, кровохарканням.

Заповнення медичної документації, виписування рецептів.

Організація роботи з профілактики захворювань в умовах фельдшерсько-акушерського пункту, поліклініки.

- Здійснювати лікувально-профілактичні заходи.

Демонструвати такі компетенції:

- Опитування та фізикальне (об'єктивне та суб'єктивне) обстеження пацієнтів із захворюваннями бронхіальної астми.
- Аналіз отриманих даних, визначення основних синдромів (обструктивного, дихальної недостатності, запалення легеневої тканини, інтоксикаційного та ін.)
- Встановлення діагнозу, призначення додаткових методів обстеження. Вибір комплексного лікування та здійснення догляду за пацієнтами.

- Тактика фельдшера під час надання невідкладної допомоги пацієнтам з бронхоспазмом, кровохарканням.
- Заповнення медичної документації, виписування рецептів.
- Організація роботи з профілактики захворювань в умовах фельдшерсько-акушерського пункту, поліклініки

❖ **Аналіз** – здатність студента:

- Порівнювати симптоми і синдроми захворювань.
- Проводити диференціальну діагностику захворювань.
- Застосовувати лікувально-профілактичні заходи.

❖ **Синтез** – здатність студента:

- Встановити зв'язок між загальноклінічними і спеціальними обстеженнями хворого
- Пояснювати принципи суб'єктивного та об'єктивного обстежень, лікування .

❖ **Оцінювання** – здатність студента:

- Обговорити запитання пацієнту при зборі анамнезу.
- Аргументувати доцільність проведення додаткових методів обстеження та лікування.
- Передбачити зміни симптомів в залежності від перебігу і стадії хвороби

❖ **Загальні компетенції:**

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- Здатність планувати та управляти часом.
- Навички інформаційних і комунікаційних технологій.
- Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- Здатність генерувати нові ідеї.
- Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- Вміти правильно організувати послідовність дій.
- Вміти критично оцінювати свою роботу.
- Вміти бути здатним до взаємодії і партнерства.
- Вміти застосовувати медичну етику і партнерство.
- Нести професійну відповідальність за свої дії.
- Вміти бути уважним та спостережливим.
- Вміти працювати в команді та приймати спільне рішення.

1. Методи навчання:

- вербальні (пояснення, інструктаж, розповідь, бесіда, навчальна дискусія, медичний інструментарій);
- наочні (схеми, алгоритми, муляжі, мультимедійні засоби, відеофільм);

- практичні (практичний тренінг);
- інтерактивні, інноваційні : проблемні ситуації та питання, «мікрофон», дискусія, «робота в малих групах».

2. Методи контролю:

- індивідуальне опитування;
- тестовий контроль;
- ситуаційні задачі;
- самоконтроль.

3. Міждисциплінарна інтеграція:

№ п\п	Назви дисциплін	Знати	Вміти
• Попередні (забезпечуючі) дисципліни			
1	Анатомія	Анатомічні особливості будови ССС	Знати їх проекцію на скелеті грудної клітки та муляжі
2	Фізіологія	Фізіологічні функції ССС	Пояснити їх клінічне значення
3	Латинська мова	Латинську термінологію	Застосовувати її при вивченні теми
4	Патоморфологія	Етіологія та патоморфогенез захворювання ССС	Розрізняти їх при захворюванні ССС
5	Фармакологія	Особливості застосування лікарських засобів при набряку легень	Здійснити індивідуальний підбір лікарських засобів
6	Догляд за хворими	Долікарська допомога, накладання венозних джгутів на кінцівки	Виконувати ін'єкції, аспірацію, ШВЛ, догляд
II. Наступні дисципліни			
	Клінічні дисципліни	Загальноклінічні обстеження пацієнтів	Виконувати суб'єктивне і об'єктивне обстеження.
III. Внутрішньопредметна інтеграція			
1	Тема: Спеціальна частина	Діагностика захворювань	Застосовувати діагностичний алгоритм.

4. Навчальна література:

Основна:

- *Внутрішня медицина: Терапія: підручник / Н.М. Середюк, І.П. Вокалюк. — К.,*
- *Єпішин А.В. Внутрішні хвороби. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2005.*
- *Круглікова В.М., Шевцова Л.І. Практикум із внутрішніх хвороб у модулях. — К.: Медицина, 2008.*
- *Мостовий Ю.М. Сучасні класифікації та стандарти лікування розповсюджених захворювань внутрішніх органів. — Вінниця, 2011.*
- Емпендіум.

Додаткова:

- Л.М. Ковальчук - Київ: Медицина, 2009
- Філоненко М.М. Психологія спілкування: [текст] підручник / М.М. Філоненко - К.: центр учбової літератури, 2008
- Максименко С.Д., Філоненко М.М. Педагогіка вищої медичної освіти: [текст] підручник / С.Д. Максименко, М.М. Філоненко - К.: центр учбової літератури, 2014
- Філоненко М.М. Психологія особистісного становлення майбутнього лікаря монографія / М.М. Філоненко - К.: центр учбової літератури, 2015

5. Підготовчий етап: (тривалість етапу – 15 хвилин)

Мотивація навчальної діяльності:

За цьогорічними даними ВООЗ, близько 235 мільйонів людей у всьому світі страждають від астми і кількість таких людей постійно зростає. В Україні зареєстровано 210 тис хворих на бронхіальну астму (за статистикою 2015 року). Астма належить до тих захворювань, які найбільше впливають на показники смертності населення або суттєво знижують якість життя пацієнта і лікуються на амбулаторному рівні. Саме тому ліки від бронхіальної астми можна отримати безкоштовно або з незначною доплатою за програмою «Доступні ліки».

Перевірка теоретичної підготовки методом «мікрофон», тестування.

6. Основний етап: (тривалість – 180 хв)

Моделювання ситуацій в малих групах та виконання завдання:

- а) ознайомитись з правилами роботи в малих групах
- б) виконати діагностичний алгоритм - провести суб'єктивне і фізикальне обстеження

в) продемонструвати:

- Опитування та фізикальне (об'єктивне та суб'єктивне) обстеження пацієнтів із захворюваннями бронхіальної астми.
- Аналіз отриманих даних, визначення основних синдромів (обструктивного, дихальної недостатності, запалення легеневої тканини,

інтоксикаційного та ін.)

- Встановлення діагнозу, призначення додаткових методів обстеження. Вибір комплексного лікування та здійснення догляду за пацієнтами.
- Тактика фельдшера під час надання невідкладної допомоги пацієнтам з бронхоспазмом, кровохарканням.
- Заповнення медичної документації, виписування рецептів.
- Організація роботи з профілактики захворювань в умовах фельдшерсько-акушерського пункту, поліклініки.

Заключний етап - 15 хв.

Викладач пропонує арбітру оцінити участь кожного студента по 3-х бальній шкалі.

Висловлює зауваження та коректує дії студентів при виявленні помилок, оцінює роботу всіх студентів в цілому і кожного окремо, якщо студент активний додається 1 бал

Домашнє завдання:

Захворювання органів дихання: пневмонія.

Додатки:

- Практикум
- Інструктивна карта.

**Інструктивна карта
до проведення практичного заняття № 9**

Тема заняття:

Захворювання органів дихання: бронхіальна астма

1. Мета проведення:

1.1 Після виконаної роботи студент повинен

Знати: методiku загальноклінічного обстеження, діагностики, лікування, профілактики .

вміти: провести опитування, огляд ,пальпацію, перкусію, аускультацию, підготувати хворого до обстежень , виписати необхідні препарати, здійснити лікування та догляд,запобігати захворюванню та його загостренням і ускладненням.

2. Матеріально-технічне оснащення робочого місця: тонометр, фонендоскоп, схеми, таблиці, презентації, історії хвороби.

3. Інструктаж з техніки безпеки: проведено інструктаж по правилах роботи з кров'ю, з електроприладами, особиста безпека при роботі з хворими.

4. Короткі відомості з теоретичної частини роботи:

- Пояснити, які ознаки стосуються норми і патології пальпації, перкусії, аускультации.
- Поясніть, що таке симптом, синдром, симптомокомплекс у перебігу хвороби, класифікації, принципи лікування.

5. Зміст і послідовність виконання завдань:

1. Відповідайте на запитання.

2. Оберіть арбітрів.

3. Об'єднайтесь в малі групи по три студенти, розподіліть обов'язки.

Правила роботи в малих групах:

- арбітри оцінюють учасників малих груп;
- кожен учасник міні-групи відповідальний за свою частину презентації, готовий прийти на допомогу іншому;
- кожний учасник може висловити при бажанні;
- всі учасники групи поважають цінності та погляди кожного, навіть якщо не згодні з ними;
- обговорюються ідеї, пропозиції, а не люди, що їх висловили;
- кожен учасник навіть захищаючи свою точку зору відкритий для сприйняття чужих ідей, думок, інтересів інших учасників;

- всі розбіжності, конфлікти під час роботи розв'язуються мирно з урахуванням інтересів учасників;
 - всі учасники прагнуть створити відкриту ділову і дружню атмосферу.
- 4. Сmodellуйте клінічні ситуації та продемонструйте свої професійні компетенції:**
- Опитування та фізикальне (об'єктивне та суб'єктивне) обстеження пацієнтів із захворюваннями бронхіальної астми.
- Аналіз отриманих даних, визначення основних синдромів (обструктивного, дихальної недостатності, запалення легеневої тканини, інтоксикаційного та ін.)
- Встановлення діагнозу, призначення додаткових методів обстеження. Вибір комплексного лікування та здійснення догляду за пацієнтами.
- Тактика фельдшера під час надання невідкладної допомоги пацієнтам з бронхоспазмом.
- Заповнення медичної документації, виписування рецептів.
- Організація роботи з профілактики захворювань в умовах фельдшерсько-акушерського пункту,
- 5. Опрацюйте професійні компетенції тренінгу:**
- опитування пацієнта, деталізація скарг пульмонологічних пацієнтів;
 - проведення фізикального (об'єктивного) обстеження (огляд, пальпація, перкусія грудної клітки, аускультация легень);
 - спостереження за диханням, підрахунок дихальних рухів;
 - збирання харкотиння для загального аналізу, бактеріологічного дослідження, та на чутливість мікрофлори до антибіотиків;
- 5. Методичні рекомендації з виконання та оформлення**
- опрацюйте схему історії хвороби, розв'яжіть ситуаційну задачу, тести.

Рекомендована література:

- Н.М. Середюк, І.П. Вокалюк. *Внутрішня медицина* — К., 2010
- Єнішин А.В. *Внутрішні хвороби*. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2005
- Круглікова В.М., Шевцова Л.І. *Практикум із внутрішніх хвороб у модулях*. — К.: Медицина, 2008.
- Емпендіум.

7. Домашня робота: пневмонія

СТРУКТУРА ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ № 10

Тема заняття:

Захворювання органів дихання: пневмонія.

Результати компетентнісного навчання:

➤ Фахові компетенції:

❖ Знання: - здатність студента:

- Обстежити пацієнтів згідно діагностичного алгоритма:
- Проводити суб'єктивне і об'єктивне обстеження.
- Виконувати лікувально-профілактичні заходи.

Розуміння – здатність студента:

Опитування та фізикальне (об'єктивне та суб'єктивне) обстеження пацієнтів із захворюванням на пневмонію.

Аналіз отриманих даних, визначення основних синдромів (обструктивного, дихальної недостатності, запалення легеневої тканини, інтоксикаційного та ін.)

Встановлення діагнозу, призначення додаткових методів обстеження. Вибір комплексного лікування та здійснення догляду за пацієнтами

❖ Застосування знань – здатність студента

- Застосувати знання базових дисциплін.

Використувати діагностичний алгоритм для висунування і обґрунтування попереднього діагнозу на основі зібраного анамнезу та фізикального обстеження, підтверджувати та уточнювати його даними додаткових обстежень для клінічного діагнозу.

Тактика фельдшера під час надання невідкладної допомоги пацієнтам з бронхоспазмом, кровохарканням.

Заповнення медичної документації, виписування рецептів.

Організація роботи з профілактики захворювань в умовах фельдшерсько-акушерського пункту, поліклініки.

- Здійснювати лікувально-профілактичні заходи.

Демонструвати такі компетенції:

- Опитування та фізикальне (об'єктивне та суб'єктивне) обстеження пацієнтів із захворюваннями бронхіальної астми.
- Аналіз отриманих даних, визначення основних синдромів (обструктивного, дихальної недостатності, запалення легеневої тканини, інтоксикаційного та ін.)
- Встановлення діагнозу, призначення додаткових методів обстеження.

- Вибір комплексного лікування та здійснення догляду за пацієнтами.
- Тактика фельдшера під час надання невідкладної допомоги пацієнтам з бронхоспазмом, кровохарканням.
 - Заповнення медичної документації, виписування рецептів.
 - Організація роботи з профілактики захворювань в умовах фельдшерсько-акушерського пункту, поліклініки

❖ **Аналіз** – здатність студента:

- Порівнювати симптоми і синдроми захворювань.
- Проводити диференціальну діагностику захворювань.
- Застосовувати лікувально-профілактичні заходи.

❖ **Синтез** – здатність студента:

- Встановити зв'язок між загальноклінічними і спеціальними обстеженнями хворого
- Пояснювати принципи суб'єктивного та об'єктивного обстежень, лікування .

❖ **Оцінювання** – здатність студента:

- Обговорити запитання пацієнту при зборі анамнезу.
- Аргументувати доцільність проведення додаткових методів обстеження та лікування.
- Передбачити зміни симптомів в залежності від перебігу і стадії хвороби

❖ **Загальні компетенції:**

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- Здатність планувати та управляти часом.
- Навички інформаційних і комунікаційних технологій.
- Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- Здатність генерувати нові ідеї.
- Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- Вміти правильно організовувати послідовність дій.
- Вміти критично оцінювати свою роботу.
- Вміти бути здатним до взаємодії і партнерства.
- Вміти застосовувати медичну етику і партнерство.
- Нести професійну відповідальність за свої дії.
- Вміти бути уважним та спостережливим.
- Вміти працювати в команді та приймати спільне рішення.

1. Методи навчання:

- вербальні (пояснення, інструктаж, розповідь, бесіда, навчальна дискусія, медичний інструментарій);
- наочні (схеми, алгоритми, муляжі, мультимедійні засоби, відеофільм);
- практичні (практичний тренінг);
- інтерактивні, інноваційні : проблемні ситуації та питання, «мікрофон», дискусія, «робота в малих групах».

2. Методи контролю:

- індивідуальне опитування;
- тестовий контроль;
- ситуаційні задачі;
- самоконтроль.

3. Міждисциплінарна інтеграція:

№ п/п	Назви дисциплін	Знати	Вміти
• Попередні (забезпечуючі) дисципліни			
1	Анатомія	Анатомічні особливості будови ССС	Знати їх проекцію на скелеті грудної клітки та муляжі
2	Фізіологія	Фізіологічні функції ССС	Пояснити їх клінічне значення
3	Латинська мова	Латинську термінологію	Застосовувати її при вивченні теми
4	Патоморфологія	Етіологія та патоморфогенез захворювання ССС	Розрізняти їх при захворюванні ССС
5	Фармакологія	Особливості застосування лікарських засобів при набряку легень	Здійснити індивідуальний підбір лікарських засобів
6	Догляд за хворими	Долікарська допомога, накладання венозних джгутів на кінцівки	Виконувати ін'єкції, аспірацію, ШВЛ, догляд
II. Наступні дисципліни			
	Клінічні дисципліни	Загальноклінічні обстеження пацієнтів	Виконувати суб'єктивне і об'єктивне обстеження.
III. Внутрішньопредметна інтеграція			
1	Тема: Спеціальна частина	Діагностика захворювань	Застосовувати діагностичний алгоритм.

4. Навчальна література:

Основна:

- *Внутрішня медицина: Терапія: підручник* / Н.М. Середюк, І.П. Вокалюк. — К.,
- *Єпішин А.В.* Внутрішні хвороби. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2005.
- *Круглікова В.М., Шевцова Л.І.* Практикум із внутрішніх хвороб у модулях. — К.: Медицина, 2008.
- *Мостовий Ю.М.* Сучасні класифікації та стандарти лікування розповсюджених захворювань внутрішніх органів. — Вінниця, 2011.
- Емпендіум.

Додаткова:

- Л.М. Ковальчук - Київ: Медицина, 2009
- Філоненко М.М. Психологія спілкування: [текст] підручник / М.М. Філоненко - К.: центр учбової літератури, 2008
- Максименко С.Д., Філоненко М.М. Педагогіка вищої медичної освіти: [текст] підручник / С.Д. Максименко, М.М. Філоненко - К.: центр учбової літератури, 2014
- Філоненко М.М. Психологія особистісного становлення майбутнього лікаря монографія / М.М. Філоненко - К.: центр учбової літератури, 2015

5. Підготовчий етап: (тривалість етапу – 15 хвилин)

Мотивація навчальної діяльності:

У структурі захворювань внутрішніх органів в Україні найбільшу питому вагу займають захворювання органів дихання, серед яких чільне місце, за прогнозом щодо летальності, посідають пневмонії. До життєво небезпечних інфекційних захворювань з високим рівнем фатальних наслідків відносять власне негоспітальна пневмонія з якою фельдшер найчастіше має справу і від його фахової компетентності залежить життя хворого.

Перевірка теоретичної підготовки методом «мікрофон», тестування.

6. Основний етап: (тривалість – 180 хв)

Моделювання ситуацій в малих групах та виконання завдання:

- а) ознайомитись з правилами роботи в малих групах
- б) виконати діагностичний алгоритм - провести суб'єктивне і фізикальне обстеження
- в) продемонструвати:
 - опитування пацієнта, деталізація скарг пульмонологічних пацієнтів;
 - проведення фізикального (об'єктивного) обстеження (огляд, пальпація, перкусія грудної клітки, аускультация легень);
 - спостереження за диханням, підрахунок дихальних рухів;
 - збирання харкотиння для загального аналізу, бактеріологічного дослідження, та на чутливість мікрофлори до антибіотиків;
 - вимірювання температури тіла, догляд за пацієнтами з гарячкою;
 - проведення оксигенотерапії;
 - проведення проби на чутливість до антибіотиків, розведення та введення

антибіотиків;

— виконання найпростіших фізіотерапевтичних процедур (гірчичники, банки, компреси);

— невідкладна допомога в разі гострих терапевтичних станів;

— виконання внутрішньовенних, внутрішньом'язових

— **Заключний етап - 15 хв.**

Викладач пропонує арбітру оцінити участь кожного студента по 3-х бальній шкалі.

Висловлює зауваження та коректує дії студентів при виявленні помилок, оцінює роботу всіх студентів в цілому і кожного окремо, якщо студент активний додається 1 бал

Домашнє завдання:

Захворювання органів дихання: бронхоектатична хвороба, рак легень

Додатки:

- Практикум стор
- Інструктивна карта.

**Інструктивна карта
до проведення практичного заняття № 10**

Тема заняття:

Захворювання органів дихання: пневмонія

1. Мета проведення:

1.1 Після виконаної роботи студент повинен

Знати: методика загальноклінічного обстеження, діагностики, лікування, профілактики .

вміти: провести опитування, огляд ,пальпацію, перкусію, аускультацию, підготувати хворого до обстежень , виписати необхідні препарати, здійснити лікування та догляд,запобігати захворюванню та його загостренням і ускладненням.

2. Матеріально-технічне оснащення робочого місця: тонометр, фонендоскоп, історія хвороби, схеми, таблиці, презентації.

3. Інструктаж з техніки безпеки: проведено інструктаж по правилах роботи з кров'ю, з електроприладами, особиста безпека при роботі з хворими.

4. Короткі відомості з теоретичної частини роботи:

- Пояснити, які ознаки стосуються норми і патології пальпації, перкусії, аускультации.
- Поясніть, що таке симптом, синдром, симптомокомплекс у перебігу хвороби, класифікації, принципи лікування.

5. Зміст і послідовність виконання завдань:

1. Відповідайте на запитання.

2. Оберіть арбітрів.

3. Об'єднайтесь в малі групи по три студенти, розподіліть обов'язки.

Правила роботи в малих групах:

- арбітри оцінюють учасників малих груп;
- кожен учасник міні-групи відповідальний за свою частину презентації, готовий прийти на допомогу іншому;
- кожний учасник може висловити при бажанні;
- всі учасники групи поважають цінності та погляди кожного, навіть якщо не згодні з ними;
- обговорюються ідеї, пропозиції, а не люди, що їх висловили;

- кожен учасник навіть захищаючи свою точку зору відкритий для сприйняття чужих ідей, думок, інтересів інших учасників;
 - всі розбіжності, конфлікти під час роботи розв'язуються мирно з урахуванням інтересів учасників;
 - всі учасники прагнуть створити відкриту ділову і дружню атмосферу.
4. Смоделюйте клінічні ситуації та продемонструйте свої професійні компетенції:

Опитування та фізикальне (об'єктивне та суб'єктивне) обстеження пацієнтів із захворюваннями бронхіальної астми.

Аналіз отриманих даних, визначення основних синдромів (обструктивного, дихальної недостатності, запалення легеневої тканини, інтоксикаційного та ін.)

Встановлення діагнозу, призначення додаткових методів обстеження.

Вибір комплексного лікування та здійснення догляду за пацієнтами.

Тактика фельдшера під час надання невідкладної допомоги пацієнтам з бронхоспазмом, кровохарканням.

Заповнення медичної документації, виписування рецептів.

Організація роботи з профілактики захворювань в умовах фельдшерсько-акушерського пункту,

5. Опрацюйте професійні компетенції тренінгу:

- опитування пацієнта, деталізація скарг пульмонологічних пацієнтів;
- проведення фізикального (об'єктивного) обстеження (огляд, пальпація, перкусія грудної клітки, аускультация легень);
- спостереження за диханням, підрахунок дихальних рухів;
- збирання харкотиння для загального аналізу, бактеріологічного дослідження, та на чутливість мікрофлори до антибіотиків;

5. Методичні рекомендації з виконання та оформлення

-опрацюйте схему історії хвороби, розв'яжіть ситуаційну задачу.

Рекомендована література:

Н.М. Середюк, І.П. Вокалюк. *Внутрішня медицина* — К., 2010

Єнішин А.В. *Внутрішні хвороби*. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2005

Круглікова В.М., Шевцова Л.І. *Практикум із внутрішніх хвороб у модулях*.

— К.: Медицина, 2008.

Емпендіум.

7. Домашня робота: бронхоектатична хвороба, рак легень

СТРУКТУРА ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ № 11

Тема заняття:

Захворювання органів дихання: бронхоектатична хвороба, рак легень.

Результати компетентнісного навчання:

➤ **Фахові компетенції:**

❖ **Знання:** - здатність студента:

- Обстежити пацієнтів згідно діагностичного алгоритма:
- Проводити суб'єктивне і об'єктивне обстеження.
- Виконувати лікувально-профілактичні заходи.

Розуміння – здатність студента:

Опитування та фізикальне (об'єктивне та суб'єктивне) обстеження пацієнтів із захворюваннями бронхоектатична хвороба, рак легень.

Аналіз отриманих даних, визначення основних синдромів (обструктивного, дихальної недостатності, запалення легеневої тканини, інтоксикаційного та ін.)

Встановлення діагнозу, призначення додаткових методів обстеження. Вибір комплексного лікування та здійснення догляду за пацієнтами

❖ **Застосування знань** – здатність студента

- Застосувати знання базових дисциплін.

Використувати діагностичний алгоритм для висунання і обґрунтування попереднього діагнозу на основі зібраного анамнезу та фізикального обстеження, підтверджувати та уточнювати його даними додаткових обстежень для клінічного діагнозу.

Тактика фельдшера під час надання невідкладної допомоги пацієнтам з бронхоспазмом, кровохарканням.

Заповнення медичної документації, виписування рецептів.

Організація роботи з профілактики захворювань в умовах фельдшерсько-акушерського пункту, поліклініки.

- Здійснювати лікувально-профілактичні заходи.

Демонструвати такі компетенції:

Опитування та фізикальне (об'єктивне та суб'єктивне) обстеження пацієнтів із захворюваннями бронхоектатична хвороба, рак легень.

— Аналіз отриманих даних, визначення основних синдромів (обструктивного, дихальної недостатності, запалення легеневої тканини, інтоксикаційного та ін.)

— Встановлення діагнозу, призначення додаткових методів обстеження.

- Вибір комплексного лікування та здійснення догляду за пацієнтами.
- Тактика фельдшера під час надання невідкладної допомоги пацієнтам з бронхоспазмом, кровохарканням.
 - Заповнення медичної документації, виписування рецептів.
 - Організація роботи з профілактики захворювань в умовах фельдшерсько-акушерського пункту, поліклініки

❖ **Аналіз** – здатність студента:

- Порівнювати симптоми і синдроми захворювань.
- Проводити диференціальну діагностику захворювань.
- Застосовувати лікувально-профілактичні заходи.

❖ **Синтез** – здатність студента:

- Встановити зв'язок між загальноклінічними і спеціальними обстеженнями хворого
- Пояснювати принципи суб'єктивного та об'єктивного обстежень, лікування .

❖ **Оцінювання** – здатність студента:

- Обговорити запитання пацієнту при зборі анамнезу.
- Аргументувати доцільність проведення додаткових методів обстеження та лікування.
- Передбачити зміни симптомів в залежності від перебігу і стадії хвороби

❖ **Загальні компетенції:**

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- Здатність планувати та управляти часом.
- Навички інформаційних і комунікаційних технологій.
- Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- Здатність генерувати нові ідеї.
- Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- Вміти правильно організовувати послідовність дій.
- Вміти критично оцінювати свою роботу.
- Вміти бути здатним до взаємодії і партнерства.
- Вміти застосовувати медичну етику і партнерство.
- Нести професійну відповідальність за свої дії.
- Вміти бути уважним та спостережливим.
- Вміти працювати в команді та приймати спільне рішення.

1. Методи навчання:

- вербальні (пояснення, інструктаж, розповідь, бесіда, навчальна дискусія, медичний інструментарій);

- наочні (схеми, алгоритми, муляжі, мультимедійні засоби, відеофільм);
- практичні (практичний тренінг);
- інтерактивні, інноваційні : проблемні ситуації та питання, «мікрофон», дискусія, «робота в малих групах».

2. Методи контролю:

- індивідуальне опитування;
- тестовий контроль;
- ситуаційні задачі;
- самоконтроль.

3. Міждисциплінарна інтеграція:

№ п/п	Назви дисциплін	Знати	Вміти
• Попередні (забезпечуючі) дисципліни			
1	Анатомія	Анатомічні особливості будови ССС	Знати їх проекцію на скелеті грудної клітки та муляжі
2	Фізіологія	Фізіологічні функції ССС	Пояснити їх клінічне значення
3	Латинська мова	Латинську термінологію	Застосовувати її при вивченні теми
4	Патоморфологія	Етіологія та патоморфогенез захворювання ССС	Розрізняти їх при захворюванні ССС
5	Фармакологія	Особливості застосування лікарських засобів при набряку легень	Здійснити індивідуальний підбір лікарських засобів
6	Догляд за хворими	Долікарська допомога, накладання венозних джгутів на кінцівки	Виконувати ін'єкції, аспірацію, ШВЛ, догляд
II. Наступні дисципліни			
	Клінічні дисципліни	Загальноклінічні обстеження пацієнтів	Виконувати суб'єктивне і об'єктивне обстеження.
III. Внутрішньопредметна інтеграція			
1	Тема: Спеціальна частина	Діагностика захворювань	Застосовувати діагностичний алгоритм.

4. Навчальна література:

Основна:

- *Внутрішня медицина: Терапія: підручник* / Н.М. Середюк, І.П. Вокалюк. — К.,
- *Єпішин А.В.* Внутрішні хвороби. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2005.
- *Круглікова В.М., Шевцова Л.І.* Практикум із внутрішніх хвороб у модулях. — К.: Медицина, 2008.
- *Мостовий Ю.М.* Сучасні класифікації та стандарти лікування розповсюджених захворювань внутрішніх органів. — Вінниця, 2011.
- Емпендіум.

Додаткова:

- Л.М. Ковальчук - Київ: Медицина, 2009
- Філоненко М.М. Психологія спілкування: [текст] підручник / М.М. Філоненко - К.: центр учбової літератури, 2008
- Максименко С.Д., Філоненко М.М. Педагогіка вищої медичної освіти: [текст] підручник / С.Д. Максименко, М.М. Філоненко - К.: центр учбової літератури, 2014
- Філоненко М.М. Психологія особистісного становлення майбутнього лікаря монографія / М.М. Філоненко - К.: центр учбової літератури, 2015

5. Підготовчий етап: (тривалість етапу – 15 хвилин)

Мотивація навчальної діяльності:

Так звані первинні бронхоектази, як правило, виникають в результаті перенесення в дитячому віці гострих інфекційних захворювань бронхолегеневої системи. Вторинні бронхоектази виникають як ускладнення або прояви іншого захворювання. За розповсюдженістю бронхоектази зустрічаються в 5 % секційного матеріалу. Серед хворих на БЕХ 60-65 % складають чоловіки. Наявність у хворого інтоксикації, тривалого кашлю, кровохаркання вимушує диференціювати БЕХ з деструктивними формами туберкульозу легень та раку легень. В структурі онкологічних захворювань людини рак трахеї, бронхів та легень в Україні та в низці країн світу займає **друге місце**. За даними ВООЗ, з 4,5 млн. смертей від злоякісних новоутворень, які реєструються щорічно в світі, більше 1 млн припадає на померлих від раку легень. Кожний 20-й чоловік в світі гине від цього захворювання. Рання діагностика спасає життя, медпрацівники мають бути онкологічно насторожені і відповідальні, бо рак на ранній стадії ховається під маски інших хвороб, які ви вивчаєте та набуваєте фахових компетенцій.

Перевірка теоретичної підготовки методом «мікрофон», тестування.

6. Основний етап: (тривалість – 180 хв)

Моделювання ситуацій в малих групах та виконання завдання:

- а) ознайомитись з правилами роботи в малих групах
- б) виконати діагностичний алгоритм – провести суб'єктивне і фізикальне обстеження

в) продемонструвати:

- опитування пацієнта, деталізація скарг пульмонологічних пацієнтів;
- проведення фізикального (об'єктивного) обстеження (огляд, пальпація, перкусія грудної клітки, аускультация легень);
- спостереження за диханням, підрахунок дихальних рухів;
- збирання харкотиння для загального аналізу, бактеріологічного дослідження, та на чутливість мікрофлори до антибіотиків;
- вимірювання температури тіла, догляд за пацієнтами з гарячкою;
- проведення оксигенотерапії;
- невідкладна допомога в разі гострих терапевтичних станів;
- виконання внутрішньовенних, внутрішньом'язових ін'єкцій.
- **Заключний етап - 15 хв.**

Викладач пропонує арбітру оцінити участь кожного студента по 3-х бальній шкалі.

Висловлює зауваження та коректує дії студентів при виявленні помилок, оцінює роботу всіх студентів в цілому і кожного окремо, якщо студент активний додається 1 бал

Домашнє завдання: абсцес легень

Додатки:

- Практикум стор
- Інструктивна карта.

Інструктивна карта до проведення практичного заняття № 10

Тема заняття:

Захворювання органів дихання: бронхоектатична хвороба, рак легень.

Мета проведення:

1.1 Після виконаної роботи студент повинен

Знати: методика загальноклінічного обстеження, діагностики, лікування, профілактики .

вміти: провести опитування, огляд ,пальпацію, перкусію, аускультацию, підготувати хворого до обстежень , виписати необхідні препарати, здійснити лікування та догляд,запобігати захворюванню та його загостренням і ускладненням.

1. **Матеріально-технічне оснащення робочого місця:** тонометр, фонендоскоп, історія хвороби, схеми, таблиці, презентації.
2. **Інструктаж з техніки безпеки:** проведено інструктаж по правилах роботи з кров'ю, з електроприладами, особиста безпека при роботі з хворими.
3. **Короткі відомості з теоретичної частини роботи:**
 - Пояснити, які ознаки стосуються норми і патології пальпації, перкусії, аускультации.
 - Поясніть, що таке симптом, синдром, симптомокомплекс у перебігу хвороби, класифікації, принципи лікування.

4. Зміст і послідовність виконання завдань:

1. Відповідайте на запитання.
2. Оберіть арбітрів.
3. Об'єднайтесь в малі групи по три студенти, розподіліть обов'язки.
Правила роботи в малих групах:
 - арбітри оцінюють учасників малих груп;
 - кожен учасник міні-групи відповідальний за свою частину презентації, готовий прийти на допомогу іншому;
 - кожний учасник може висловити при бажанні;
 - всі учасники групи поважають цінності та погляди кожного, навіть якщо не згодні з ними;
 - обговорюються ідеї, пропозиції, а не люди, що їх висловили;
 - кожен учасник навіть захищаючи свою точку зору відкритий для сприйняття чужих ідей, думок, інтересів інших учасників;

- всі розбіжності, конфлікти під час роботи розв'язуються мирно з урахуванням інтересів учасників;
- всі учасники прагнуть створити відкриту ділову і дружню атмосферу.

4. Смоделюйте клінічні ситуації та продемонструйте свої професійні компетенції:

Опитування та фізикальне (об'єктивне та суб'єктивне) обстеження пацієнтів із захворюваннями БЕХ, рак легень.

Аналіз отриманих даних, визначення основних синдромів (обструктивного, дихальної недостатності, запалення легеневої тканини, інтоксикаційного та ін.)

Встановлення діагнозу, призначення додаткових методів обстеження. Вибір комплексного лікування та здійснення догляду за пацієнтами.

Тактика фельдшера під час надання невідкладної допомоги пацієнтам з бронхоспазмом, кровохарканням.

Заповнення медичної документації, виписування рецептів.

Організація роботи з профілактики захворювань в умовах фельдшерсько-акушерського пункту,

5. Опрацюйте професійні компетенції тренінгу:

- опитування пацієнта, деталізація скарг пульмонологічних пацієнтів;
- проведення фізикального (об'єктивного) обстеження (огляд, пальпація, перкусія грудної клітки, аускультация легень);
- спостереження за диханням, підрахунок дихальних рухів;
- збирання харкотиння для загального аналізу, бактеріологічного дослідження, та на чутливість мікрофлори до антибіотиків;

5. Методичні рекомендації з виконання та оформлення

-опрацюйте схему історії хвороби, розв'яжіть ситуаційну задачу.

Рекомендована література:

Н.М. Середюк, І.П. Вокалюк. *Внутрішня медицина* — К., 2010

Єнішин А.В. *Внутрішні хвороби*. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2005

Круглікова В.М., Шевцова Л.І. *Практикум із внутрішніх хвороб у модулях*.

— К.: Медицина, 2008.

Емпендіум.

7. Домашня робота: абсцес легень .

СТРУКТУРА ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ № 12

Тема заняття:

Захворювання органів дихання: абсцес легень.

Результати компетентнісного навчання:

➤ Фахові компетенції:

❖ Знання: - здатність студента:

- Обстежити пацієнтів згідно діагностичного алгоритма:
- Проводити суб'єктивне і об'єктивне обстеження.
- Виконувати лікувально-профілактичні заходи.

Розуміння – здатність студента:

Опитування та фізикальне (об'єктивне та суб'єктивне) обстеження пацієнтів із захворюванням на абсцес легень.

Аналіз отриманих даних, визначення основних синдромів (обструктивного, дихальної недостатності, запалення легеневої тканини, інтоксикаційного та ін.)

Встановлення діагнозу, призначення додаткових методів обстеження. Вибір комплексного лікування та здійснення догляду за пацієнтами

❖ Застосування знань – здатність студента

- Застосувати знання базових дисциплін.

Використувати діагностичний алгоритм для висування і обґрунтування попереднього діагнозу на основі зібраного анамнезу та фізикального обстеження, підтверджувати та уточнювати його даними додаткових обстежень для клінічного діагнозу.

Тактика фельдшера під час надання невідкладної допомоги пацієнтам з бронхоспазмом, кровохарканням.

Заповнення медичної документації, виписування рецептів.

Організація роботи з профілактики захворювань в умовах фельдшерсько-акушерського пункту, поліклініки.

- Здійснювати лікувально-профілактичні заходи.

Демонструвати такі компетенції:

Опитування та фізикальне (об'єктивне та суб'єктивне) обстеження пацієнтів із захворюванням на абсцес легень.

— Аналіз отриманих даних, визначення основних синдромів (обструктивного, дихальної недостатності, запалення легеневої тканини, інтоксикаційного та ін.)

— Встановлення діагнозу, призначення додаткових методів обстеження. Вибір комплексного лікування та здійснення догляду за пацієнтами.

- Тактика фельдшера під час надання невідкладної допомоги пацієнтам з бронхоспазмом, кровохарканням.
- Заповнення медичної документації, виписування рецептів.
- Організація роботи з профілактики захворювань в умовах фельдшерсько-акушерського пункту, поліклініки

❖ **Аналіз** – здатність студента:

- Порівнювати симптоми і синдроми захворювань.
- Проводити диференціальну діагностику захворювань.
- Застосовувати лікувально-профілактичні заходи.

❖ **Синтез** – здатність студента:

- Встановити зв'язок між загальноклінічними і спеціальними обстеженнями хворого
- Пояснювати принципи суб'єктивного та об'єктивного обстежень, лікування .

❖ **Оцінювання** – здатність студента:

- Обговорити запитання пацієнту при зборі анамнезу.
- Аргументувати доцільність проведення додаткових методів обстеження та лікування.
- Передбачити зміни симптомів в залежності від перебігу і стадії хвороби

❖ **Загальні компетенції:**

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- Здатність планувати та управляти часом.
- Навички інформаційних і комунікаційних технологій.
- Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- Здатність генерувати нові ідеї.
- Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- Вміти правильно організувати послідовність дій.
- Вміти критично оцінювати свою роботу.
- Вміти бути здатним до взаємодії і партнерства.
- Вміти застосовувати медичну етику і партнерство.
- Нести професійну відповідальність за свої дії.
- Вміти бути уважним та спостережливим.
- Вміти працювати в команді та приймати спільне рішення.

1. Методи навчання:

- вербальні (пояснення, інструктаж, розповідь, бесіда, навчальна дискусія, медичний інструментарій);
- наочні (схеми, алгоритми, муляжі, мультимедійні засоби, відеофільм);

- практичні (практичний тренінг);
- інтерактивні, інноваційні : проблемні ситуації та питання, «мікрофон», дискусія, «робота в малих групах».

2. Методи контролю:

- індивідуальне опитування;
- тестовий контроль;
- ситуаційні задачі;
- самоконтроль.

3. Міждисциплінарна інтеграція:

№ п/п	Назви дисциплін	Знати	Вміти
• Попередні (забезпечуючі) дисципліни			
1	Анатомія	Анатомічні особливості будови ССС	Знати їх проекцію на скелеті грудної клітки та муляжі
2	Фізіологія	Фізіологічні функції ССС	Пояснити їх клінічне значення
3	Латинська мова	Латинську термінологію	Застосовувати її при вивченні теми
4	Патоморфологія	Етіологія та патоморфогенез захворювання ССС	Розрізняти їх при захворюванні ССС
5	Фармакологія	Особливості застосування лікарських засобів при набряку легень	Здійснити індивідуальний підбір лікарських засобів
6	Догляд за хворими	Долікарська допомога, накладання венозних джгутів на кінцівки	Виконувати ін'єкції, аспірацію, ШВЛ, догляд
II. Наступні дисципліни			
	Клінічні дисципліни	Загальноклінічні обстеження пацієнтів	Виконувати суб'єктивне і об'єктивне обстеження.
III. Внутрішньопредметна інтеграція			
1	Тема: Спеціальна частина	Діагностика захворювань	Застосовувати діагностичний алгоритм.

4. Навчальна література:

Основна:

- *Внутрішня медицина: Терапія: підручник* / Н.М. Середюк, І.П. Вокалюк. — К.,
- *Єпішин А.В.* Внутрішні хвороби. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2005.
- *Круглікова В.М., Шевцова Л.І.* Практикум із внутрішніх хвороб у модулях. — К.: Медицина, 2008.
- *Мостовий Ю.М.* Сучасні класифікації та стандарти лікування розповсюджених захворювань внутрішніх органів. — Вінниця, 2011.
- Емпендіум.

Додаткова:

- Л.М. Ковальчук - Київ: Медицина, 2009
- Філоненко М.М. Психологія спілкування: [текст] підручник / М.М. Філоненко - К.: центр учбової літератури, 2008
- Максименко С.Д., Філоненко М.М. Педагогіка вищої медичної освіти: [текст] підручник / С.Д. Максименко, М.М. Філоненко - К.: центр учбової літератури, 2014
- Філоненко М.М. Психологія особистісного становлення майбутнього лікаря монографія / М.М. Філоненко - К.: центр учбової літератури, 2015

5. Підготовчий етап: (тривалість етапу – 15 хвилин)

Мотивація навчальної діяльності:

Гнійні захворювання легень та плеври складають велику групу патологічних процесів, які розвиваються в грудній клітці. Вони різноманітні за причинами виникнення, морфологічними змінами, клінічними проявами. Гнійний плеврит є ускладненням запальних процесів легень, а також поранень. Патологія легень та плеври зустрічається досить часто, а результати лікування іноді залишаються незадовільними, що робить дану проблему актуальною.

Перевірка теоретичної підготовки методом «мікрофон», тестування.

6. Основний етап: (тривалість – 180 хв)

Моделювання ситуацій в малих групах та виконання завдання:

а) ознайомитись з правилами роботи в малих групах

б) виконати діагностичний алгоритм –

провести суб'єктивне і
фізикальне обстеження

в) продемонструвати:

— опитування пацієнта, деталізація скарг пульмонологічних пацієнтів;

— проведення фізикального (об'єктивного) обстеження (огляд, пальпація, перкусія грудної клітки, аускультация легень);

— спостереження за диханням, підрахунок дихальних рухів;

— збирання харкотиння для загального аналізу, бактеріологічного дослідження, та на чутливість мікрофлори до антибіотиків;

- вимірювання температури тіла, догляд за пацієнтами з гарячкою;
- проведення оксигенотерапії;
- невідкладна допомога в разі гострих терапевтичних станів;
- виконання внутрішньовенних, внутрішньом'язових ін'єкцій.
- **Заключний етап - 15 хв.**

Викладач пропонує арбітру оцінити участь кожного студента по 3-х бальній шкалі.

Висловлює зауваження та коректує дії студентів при виявленні помилок, оцінює роботу всіх студентів в цілому і кожного окремо, якщо студент активний додається 1 бал

Домашнє завдання: туберкульоз легень

Додатки:

- Практикум
- Інструктивна карта.

Інструктивна карта до проведення практичного заняття № 12

Тема заняття:

Захворювання органів дихання: абсцес легень.

Мета проведення:

1.1 Після виконаної роботи студент повинен

Знати: методика загальноклінічного обстеження, діагностики, лікування, профілактики .

вміти: провести опитування, огляд ,пальпацію, перкусію, аускультацию, підготувати хворого до обстежень , виписати необхідні препарати, здійснити лікування та догляд,запобігати захворюванню та його загостренням і ускладненням.

1. **Матеріально-технічне оснащення робочого місця:** тонометр, фонендоскоп, історія хвороби, схеми, таблиці, презентації.
2. **Інструктаж з техніки безпеки:** проведено інструктаж по правилах роботи з кров'ю, з електроприладами, особиста безпека при роботі з хворими.
3. **Короткі відомості з теоретичної частини роботи:**
 - Пояснити, які ознаки стосуються норми і патології пальпації, перкусії, аускультации.
 - Поясніть, що таке симптом, синдром, симптомокомплекс у перебігу хвороби, класифікації, принципи лікування.

4. Зміст і послідовність виконання завдань:

1. Відповідайте на запитання.
2. Оберіть арбітрів.
3. Об'єднайтесь в малі групи по три студенти, розподіліть обов'язки.
Правила роботи в малих групах:
 - арбітри оцінюють учасників малих груп;
 - кожен учасник міні-групи відповідальний за свою частину презентації, готовий прийти на допомогу іншому;
 - кожний учасник може висловити при бажанні;
 - всі учасники групи поважають цінності та погляди кожного, навіть якщо не згодні з ними;
 - обговорюються ідеї, пропозиції, а не люди, що їх висловили;
 - кожен учасник навіть захищаючи свою точку зору відкритий для сприйняття чужих ідей, думок, інтересів інших учасників;

- всі розбіжності, конфлікти під час роботи розв'язуються мирно з урахуванням інтересів учасників;
- всі учасники прагнуть створити відкриту ділову і дружню атмосферу.

4. Сmodelюйте клінічні ситуації та продемонструйте свої професійні компетенції:

Опитування та фізикальне (об'єктивне та суб'єктивне) обстеження пацієнтів.

Аналіз отриманих даних, визначення основних синдромів (обструктивного, дихальної недостатності, запалення легеневої тканини, інтоксикаційного та ін.)

Встановлення діагнозу, призначення додаткових методів обстеження. Вибір комплексного лікування та здійснення догляду за пацієнтами.

Тактика фельдшера під час надання невідкладної допомоги пацієнтам з бронхоспазмом, кровохарканням.

Заповнення медичної документації, виписування рецептів.

Організація роботи з профілактики захворювань в умовах фельдшерсько-акушерського пункту,

5. Опрацюйте професійні компетенції тренінгу:

- опитування пацієнта, деталізація скарг пульмонологічних пацієнтів;
- проведення фізикального (об'єктивного) обстеження (огляд, пальпація, перкусія грудної клітки, аускультация легень);
- спостереження за диханням, підрахунок дихальних рухів;
- збирання харкотиння для загального аналізу, бактеріологічного дослідження, та на чутливість мікрофлори до антибіотиків;

5. Методичні рекомендації з виконання та оформлення

-опрацюйте схему історії хвороби, розв'яжіть ситуаційну задачу.

Рекомендована література:

- Н.М. Середюк, І.П. Вокалюк. *Внутрішня медицина* — К., 2010
- Єнішин А.В. *Внутрішні хвороби*. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2005
- Круглікова В.М., Шевцова Л.І. *Практикум із внутрішніх хвороб у модулях*. — К.: Медицина, 2008.
- Емпендіум.

7. Домашня робота: туберкульоз легень .

СТРУКТУРА ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ №13

Тема заняття:

Захворювання органів дихання: туберкульоз легень.

Результати компетентнісного навчання:

➤ **Фахові компетенції:**

❖ **Знання:** - здатність студента:

- Обстежити пацієнтів згідно діагностичного алгоритма:
- Проводити суб'єктивне і об'єктивне обстеження.
- Виконувати лікувально-профілактичні заходи.

Розуміння – здатність студента:

Опитування та фізикальне (об'єктивне та суб'єктивне) обстеження пацієнтів із захворюванням на туберкульоз легень.

Аналіз отриманих даних, визначення основних синдромів (обструктивного, дихальної недостатності, запалення легеневої тканини, інтоксикаційного та ін.)

Встановлення діагнозу, призначення додаткових методів обстеження. Вибір комплексного лікування та здійснення догляду за пацієнтами

❖ **Застосування знань** – здатність студента

- Застосувати знання базових дисциплін.

Використувати діагностичний алгоритм для висування і обґрунтування попереднього діагнозу на основі зібраного анамнезу та фізикального обстеження, підтверджувати та уточнювати його даними додаткових обстежень для клінічного діагнозу.

Тактика фельдшера під час надання невідкладної допомоги пацієнтам з бронхоспазмом, кровохарканням.

Заповнення медичної документації, виписування рецептів.

Організація роботи з профілактики захворювань в умовах фельдшерсько-акушерського пункту, поліклініки.

- Здійснювати лікувально-профілактичні заходи.

Демонструвати такі компетенції:

Опитування та фізикальне (об'єктивне та суб'єктивне) обстеження пацієнтів із захворюванням на абсцес легень.

— Аналіз отриманих даних, визначення основних синдромів (обструктивного, дихальної недостатності, запалення легеневої тканини, інтоксикаційного та ін.)

— Встановлення діагнозу, призначення додаткових методів обстеження. Вибір комплексного лікування та здійснення догляду за пацієнтами.

- Тактика фельдшера під час надання невідкладної допомоги пацієнтам з бронхоспазмом, кровохарканням.
- Заповнення медичної документації, виписування рецептів.
- Організація роботи з профілактики захворювань в умовах фельдшерсько-акушерського пункту, поліклініки

❖ **Аналіз** – здатність студента:

- Порівнювати симптоми і синдроми захворювань.
- Проводити диференціальну діагностику захворювань.
- Застосовувати лікувально-профілактичні заходи.

❖ **Синтез** – здатність студента:

- Встановити зв'язок між загальноклінічними і спеціальними обстеженнями хворого
- Пояснювати принципи суб'єктивного та об'єктивного обстежень, лікування .

❖ **Оцінювання** – здатність студента:

- Обговорити запитання пацієнту при зборі анамнезу.
- Аргументувати доцільність проведення додаткових методів обстеження та лікування.
- Передбачити зміни симптомів в залежності від перебігу і стадії хвороби

❖ **Загальні компетенції:**

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- Здатність планувати та управляти часом.
- Навички інформаційних і комунікаційних технологій.
- Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- Здатність генерувати нові ідеї.
- Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- Вміти правильно організувати послідовність дій.
- Вміти критично оцінювати свою роботу.
- Вміти бути здатним до взаємодії і партнерства.
- Вміти застосовувати медичну етику і партнерство.
- Нести професійну відповідальність за свої дії.
- Вміти бути уважним та спостережливим.
- Вміти працювати в команді та приймати спільне рішення.

1. Методи навчання:

- вербальні (пояснення, інструктаж, розповідь, бесіда, навчальна дискусія, медичний інструментарій);
- наочні (схеми, алгоритми, муляжі, мультимедійні засоби, відеофільм);

- практичні (практичний тренінг);
- інтерактивні, інноваційні : проблемні ситуації та питання, «мікрофон», дискусія, «робота в малих групах».

2. Методи контролю:

- індивідуальне опитування;
- тестовий контроль;
- ситуаційні задачі;
- самоконтроль.

3. Міждисциплінарна інтеграція:

№ п\п	Назви дисциплін	Знати	Вміти
• Попередні (забезпечуючі) дисципліни			
1	Анатомія	Анатомічні особливості будови ССС	Знати їх проекцію на скелеті грудної клітки та муляжі
2	Фізіологія	Фізіологічні функції ССС	Пояснити їх клінічне значення
3	Латинська мова	Латинську термінологію	Застосовувати її при вивченні теми
4	Патоморфологія	Етіологія та патоморфогенез захворювання ССС	Розрізняти їх при захворюванні ССС
5	Фармакологія	Особливості застосування лікарських засобів при набряку легень	Здійснити індивідуальний підбір лікарських засобів
6	Догляд за хворими	Долікарська допомога, накладання венозних джгутів на кінцівки	Виконувати ін'єкції, аспірацію, ШВЛ, догляд
II. Наступні дисципліни			
	Клінічні дисципліни	Загальноклінічні обстеження пацієнтів	Виконувати суб'єктивне і об'єктивне обстеження.
III. Внутрішньопредметна інтеграція			
1	Тема: Спеціальна частина	Діагностика захворювань	Застосовувати діагностичний алгоритм.

4. Навчальна література:

Основна:

- *Внутрішня медицина: Терапія: підручник / Н.М. Середюк, І.П. Вокалюк. — К.,*
- *Єпішин А.В. Внутрішні хвороби. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2005.*
- *Круглікова В.М., Шевцова Л.І. Практикум із внутрішніх хвороб у модулях. — К.: Медицина, 2008.*
- *Мостовий Ю.М. Сучасні класифікації та стандарти лікування розповсюджених захворювань внутрішніх органів. — Вінниця, 2011.*
- Емпендіум.

Додаткова:

- Л.М. Ковальчук - Київ: Медицина, 2009
- Філоненко М.М. Психологія спілкування: [текст] підручник / М.М. Філоненко - К.: центр учбової літератури, 2008
- Максименко С.Д., Філоненко М.М. Педагогіка вищої медичної освіти: [текст] підручник / С.Д. Максименко, М.М. Філоненко - К.: центр учбової літератури, 2014
- Філоненко М.М. Психологія особистісного становлення майбутнього лікаря монографія / М.М. Філоненко - К.: центр учбової літератури, 2015

5. Підготовчий етап: (тривалість етапу – 15 хвилин)

Мотивація навчальної діяльності:

Туберкульоз сьогодні - це вже не хвороба маргіналізованих верств населення, а небезпека, яка стосується кожного.

Наразі Україна - на другому місці в Європі за захворюваністю на туберкульоз (із розрахунку кількості хворих на 100 000 людей). На першому - Росія.

Майже кожен четвертий випадок туберкульозу в Україні - це мультирезистентний туберкульоз (МРТБ).

За кількістю хворих із такою формою туберкульозу ми є одним зі світових лідерів. Крім того, кожен п'ятий хворий на туберкульоз є носієм ВІЛ.

Чому в Україні склалась така ситуація, чому хворобу досі не вдається спинити вакцинацією та як уберегтись від туберкульозу?

Перевірка теоретичної підготовки методом «мікрофон», тестування.

6. Основний етап: (тривалість – 180 хв)

Моделювання ситуацій в малих групах та виконання завдання:

а) ознайомитись з правилами роботи в малих групах

б) виконати діагностичний алгоритм –

провести суб'єктивне і фізикальне обстеження

в) продемонструвати:

— опитування пацієнта, деталізація скарг пульмонологічних пацієнтів;

— проведення фізикального (об'єктивного) обстеження (огляд, пальпація,

- перкусія грудної клітки, аускультация легень);
- спостереження за диханням, підрахунок дихальних рухів;
- збирання харкотиння для загального аналізу, бактеріологічного дослідження, та на чутливість мікрофлори до антибіотиків;
- вимірювання температури тіла, догляд за пацієнтами з гарячкою;
- проведення оксигенотерапії;
- невідкладна допомога в разі гострих терапевтичних станів;
- виконання внутрішньовенних, внутрішньом'язових ін'єкцій.
- **Заключний етап - 15 хв.**

Викладач пропонує арбітру оцінити участь кожного студента по 3-х бальній шкалі.

Висловлює зауваження та коректує дії студентів при виявленні помилок, оцінює роботу всіх студентів в цілому і кожного окремо, якщо студент активний додається 1 бал

Домашнє завдання: туберкульоз легень

Додатки:

- Практикум стор
- Інструктивна карта.

Інструктивна карта до проведення практичного заняття № 13

Тема заняття:

Захворювання органів дихання: туберкульоз легень.

Мета проведення:

1.1 Після виконаної роботи студент повинен

Знати: методику загальноклінічного обстеження, діагностики, лікування, профілактики .

вміти: провести опитування, огляд ,пальпацію, перкусію, аускультацию, підготувати хворого до обстежень , виписати необхідні препарати, здійснити лікування та догляд,запобігати захворюванню та його загостренням і ускладненням.

1. **Матеріально-технічне оснащення робочого місця:** тонометр, фонендоскоп, історія хвороби, схеми, таблиці, презентації.
2. **Інструктаж з техніки безпеки:** проведено інструктаж по правилах роботи з кров'ю, з електроприладами, особиста безпека при роботі з хворими.
3. **Короткі відомості з теоретичної частини роботи:**
 - Пояснити, які ознаки стосуються норми і патології пальпації, перкусії, аускультации.
 - Поясніть, що таке симптом, синдром, симптомокомплекс у перебігу хвороби, класифікації, принципи лікування.

4. Зміст і послідовність виконання завдань:

1. Відповідайте на запитання.
2. Оберіть арбітрів.
3. Об'єднайтесь в малі групи по три студенти, розподіліть обов'язки.
Правила роботи в малих групах:
 - арбітри оцінюють учасників малих груп;
 - кожен учасник міні-групи відповідальний за свою частину презентації, готовий прийти на допомогу іншому;
 - кожний учасник може висловити при бажанні;
 - всі учасники групи поважають цінності та погляди кожного, навіть якщо не згодні з ними;
 - обговорюються ідеї, пропозиції, а не люди, що їх висловили;
 - кожен учасник навіть захищаючи свою точку зору відкритий для сприйняття чужих ідей, думок, інтересів інших учасників;

- всі розбіжності, конфлікти під час роботи розв'язуються мирно з урахуванням інтересів учасників;
- всі учасники прагнуть створити відкриту ділову і дружню атмосферу.

4. Сmodellуйте клінічні ситуації та продемонструйте свої професійні компетенції:

Опитування та фізикальне (об'єктивне та суб'єктивне) обстеження пацієнтів із туберкульозом легень.

Аналіз отриманих даних, визначення основних синдромів (обструктивного, дихальної недостатності, запалення легеневої тканини, інтоксикаційного та ін.)

Встановлення діагнозу, призначення додаткових методів обстеження. Вибір комплексного лікування та здійснення догляду за пацієнтами.

Тактика фельдшера під час надання невідкладної допомоги пацієнтам з бронхоспазмом, кровохарканням.

Заповнення медичної документації, виписування рецептів.

Організація роботи з профілактики захворювань в умовах фельдшерсько-акушерського пункту,

5. Опрацюйте професійні компетенції тренінгу:

- опитування пацієнта, деталізація скарг пульмонологічних пацієнтів;
- проведення фізикального (об'єктивного) обстеження (огляд, пальпація, перкусія грудної клітки, аускультация легень);
- спостереження за диханням, підрахунок дихальних рухів;
- збирання харкотиння для загального аналізу, бактеріологічного дослідження, та на чутливість мікрофлори до антибіотиків;

5. Методичні рекомендації з виконання та оформлення

-опрацюйте схему історії хвороби, розв'яжіть ситуаційну задачу.

Рекомендована література:

Н.М. Середюк, І.П. Вокалюк. *Внутрішня медицина* — К., 2010

Єнішин А.В. *Внутрішні хвороби*. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2005

Круглікова В.М., Шевцова Л.І. *Практикум із внутрішніх хвороб у модулях*.

— К.: Медицина, 2008.

Емпендіум.

7. Домашня робота: ексудативний та сухий плеврит .

СТРУКТУРА ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ № 14

Тема заняття:

Захворювання органів дихання: ексудативний та сухий плеврит.

Результати компетентнісного навчання:

➤ **Фахові компетенції:**

❖ **Знання:** - здатність студента:

- Обстежити пацієнтів згідно діагностичного алгоритма:
- Проводити суб'єктивне і об'єктивне обстеження.
- Виконувати лікувально-профілактичні заходи.

Розуміння – здатність студента:

Опитування та фізикальне (об'єктивне та суб'єктивне) обстеження пацієнтів із захворюванням на плеврити.

Аналіз отриманих даних, визначення основних синдромів (обструктивного, дихальної недостатності, запалення легеневої тканини, інтоксикаційного та ін.)

Встановлення діагнозу, призначення додаткових методів обстеження. Вибір комплексного лікування та здійснення догляду за пацієнтами

❖ **Застосування знань** – здатність студента

- Застосувати знання базових дисциплін.

Використувати діагностичний алгоритм для висування і обґрунтування попереднього діагнозу на основі зібраного анамнезу та фізикального обстеження, підтверджувати та уточнювати його даними додаткових обстежень для клінічного діагнозу.

Тактика фельдшера під час надання невідкладної допомоги пацієнтам з бронхоспазмом, кровохарканням.

Заповнення медичної документації, виписування рецептів.

Організація роботи з профілактики захворювань в умовах фельдшерсько-акушерського пункту, поліклініки.

- Здійснювати лікувально-профілактичні заходи.

Демонструвати такі компетенції:

Опитування та фізикальне (об'єктивне та суб'єктивне) обстеження пацієнтів із захворюванням на абсцес легень.

— Аналіз отриманих даних, визначення основних синдромів (обструктивного, дихальної недостатності, запалення легеневої тканини, інтоксикаційного та ін.)

— Встановлення діагнозу, призначення додаткових методів обстеження. Вибір комплексного лікування та здійснення догляду за пацієнтами.

- Тактика фельдшера під час надання невідкладної допомоги пацієнтам з бронхоспазмом, кровохарканням.
- Заповнення медичної документації, виписування рецептів.
- Організація роботи з профілактики захворювань в умовах фельдшерсько-акушерського пункту, поліклініки

❖ **Аналіз** – здатність студента:

- Порівнювати симптоми і синдроми захворювань.
- Проводити диференціальну діагностику захворювань.
- Застосовувати лікувально-профілактичні заходи.

❖ **Синтез** – здатність студента:

- Встановити зв'язок між загальноклінічними і спеціальними обстеженнями хворого
- Пояснювати принципи суб'єктивного та об'єктивного обстежень, лікування .

❖ **Оцінювання** – здатність студента:

- Обговорити запитання пацієнту при зборі анамнезу.
- Аргументувати доцільність проведення додаткових методів обстеження та лікування.
- Передбачити зміни симптомів в залежності від перебігу і стадії хвороби

❖ **Загальні компетенції:**

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- Здатність планувати та управляти часом.
- Навички інформаційних і комунікаційних технологій.
- Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- Здатність генерувати нові ідеї.
- Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- Вміти правильно організовувати послідовність дій.
- Вміти критично оцінювати свою роботу.
- Вміти бути здатним до взаємодії і партнерства.
- Вміти застосовувати медичну етику і партнерство.
- Нести професійну відповідальність за свої дії.
- Вміти бути уважним та спостережливим.
- Вміти працювати в команді та приймати спільне рішення.

1. Методи навчання:

- вербальні (пояснення, інструктаж, розповідь, бесіда, навчальна дискусія, медичний інструментарій);
- наочні (схеми, алгоритми, муляжі, мультимедійні засоби, відеофільм);

- практичні (практичний тренінг);
- інтерактивні, інноваційні : проблемні ситуації та питання, «мікрофон», дискусія, «робота в малих групах».

2. Методи контролю:

- індивідуальне опитування;
- тестовий контроль;
- ситуаційні задачі;
- самоконтроль.

3. Міждисциплінарна інтеграція:

№ п\п	Назви дисциплін	Знати	Вміти
• Попередні (забезпечуючі) дисципліни			
1	Анатомія	Анатомічні особливості будови ССС	Знати їх проекцію на скелеті грудної клітки та муляжі
2	Фізіологія	Фізіологічні функції ССС	Пояснити їх клінічне значення
3	Латинська мова	Латинську термінологію	Застосовувати її при вивченні теми
4	Патоморфологія	Етіологія та патоморфогенез захворювання ССС	Розрізняти їх при захворюванні ССС
5	Фармакологія	Особливості застосування лікарських засобів при набряку легень	Здійснити індивідуальний підбір лікарських засобів
6	Догляд за хворими	Долікарська допомога, накладання венозних джгутів на кінцівки	Виконувати ін'єкції, аспірацію, ШВЛ, догляд
II. Наступні дисципліни			
	Клінічні дисципліни	Загальноклінічні обстеження пацієнтів	Виконувати суб'єктивне і об'єктивне обстеження.
III. Внутрішньопредметна інтеграція			
1	Тема: Спеціальна частина	Діагностика захворювань	Застосовувати діагностичний алгоритм.

4. Навчальна література:

Основна:

- *Внутрішня медицина: Терапія: підручник / Н.М. Середюк, І.П. Вокалюк. — К.,*
- *Єпішин А.В. Внутрішні хвороби. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2005.*
- *Круглікова В.М., Шевцова Л.І. Практикум із внутрішніх хвороб у модулях. — К.: Медицина, 2008.*
- *Мостовий Ю.М. Сучасні класифікації та стандарти лікування розповсюджених захворювань внутрішніх органів. — Вінниця, 2011.*
- Емпендіум.

Додаткова:

- Л.М. Ковальчук - Київ: Медицина, 2009
- Філоненко М.М. Психологія спілкування: [текст] підручник / М.М. Філоненко - К.: центр учбової літератури, 2008
- Максименко С.Д., Філоненко М.М. Педагогіка вищої медичної освіти: [текст] підручник / С.Д. Максименко, М.М. Філоненко - К.: центр учбової літератури, 2014
- Філоненко М.М. Психологія особистісного становлення майбутнього лікаря монографія / М.М. Філоненко - К.: центр учбової літератури, 2015

5. Підготовчий етап: (тривалість етапу – 15 хвилин)

Мотивація навчальної діяльності:

Патологічний процес у плеврі і плевральній порожнині діагностується у 10 % хворих. Достовірна статистика стосовно поширеності плевральних випотів в Україні відсутня через їх вторинний генез. В США щорічно реєструється близько 1 300 000 нових випадків захворювань з наявністю випоту. Плевра більш ніж при 80 захворюваннях втягується в патологічний процес, в переважній більшості обтяжуючи їх перебіг. Природа захворювань, що проявляються плевральними випотами, різноманітна. Це велика гетерогенна група запальних, застійних, пухлиноподібних і диспротеїнемічних випотів; випотів внаслідок порушення цілісності плеври; випотів при тривалому контакті з азбестом, при уремії.

Найчастіше плевральні випоти є ускладненням захворювань легень, органів середостіння і черевної порожнини, травм грудної клітки. Поява випоту завжди є ознакою несприятливого перебігу основного захворювання, а симптоматика плевального випоту є провідною в клінічній картині захворювання.

Перевірка теоретичної підготовки методом «мікрофон», тестування.

6. Основний етап: (тривалість – 180 хв)

Моделювання ситуацій в малих групах та виконання завдання:

- а) ознайомитись з правилами роботи в малих групах
- б) виконати діагностичний алгоритм –

провести суб'єктивне і
фізикальне обстеження
в) продемонструвати:

- опитування пацієнта, деталізація скарг пульмонологічних пацієнтів;
- проведення фізикального (об'єктивного) обстеження (огляд, пальпація, перкусія грудної клітки, аускультация легень);
- спостереження за диханням, підрахунок дихальних рухів;
- збирання харкотиння для загального аналізу, бактеріологічного дослідження, та на чутливість мікрофлори до антибіотиків;
- вимірювання температури тіла, догляд за пацієнтами з гарячкою;
- проведення оксигенотерапії;
- невідкладна допомога в разі гострих терапевтичних станів;
- виконання внутрішньовенних, внутрішньом'язових ін'єкцій.
- **Заключний етап - 15 хв.**

Викладач пропонує арбітру оцінити участь кожного студента по 3-х бальній шкалі.

Висловлює зауваження та коректує дії студентів при виявленні помилок, оцінює роботу всіх студентів в цілому і кожного окремо, якщо студент активний додається 1 бал

Домашнє завдання: ревматизм

Додатки:

- Практикум стор
- Інструктивна карта.

Інструктивна карта до проведення практичного заняття

Тема заняття:

Ексудативний та сухий плеврит.

Мета проведення:

1.1 Після виконаної роботи студент повинен

Знати: методика загальноклінічного обстеження, діагностики, лікування, профілактики .

вміти: провести опитування, огляд ,пальпацію, перкусію, аускультацию, підготувати хворого до обстежень , виписати необхідні препарати, здійснити лікування та догляд,запобігати захворюванню та його загостренням і ускладненням.

- 1. Матеріально-технічне оснащення робочого місця:** тонометр, фонендоскоп, схеми, історія хвороби, таблиці, презентації.
- 2. Інструктаж з техніки безпеки:** проведено інструктаж по правилах роботи з кров'ю, з електроприладами, особиста безпека при роботі з хворими.
- 3. Короткі відомості з теоретичної частини роботи:**

- Пояснити, які ознаки стосуються норми і патології пальпації, перкусії, аускультации.
- Поясніть, що таке симптом, синдром, симптомокомплекс у перебігу хвороби, класифікації, принципи лікування.

4. Зміст і послідовність виконання завдань:

1. Відповідайте на запитання.
2. Оберіть арбітрів.
3. Об'єднайтесь в малі групи по три студенти, розподіліть обов'язки.

Правила роботи в малих групах:

- арбітри оцінюють учасників малих груп;
- кожен учасник міні-групи відповідальний за свою частину презентації, готовий прийти на допомогу іншому;
- кожний учасник може висловити при бажанні;
- всі учасники групи поважають цінності та погляди кожного, навіть якщо не згодні з ними;
- обговорюються ідеї, пропозиції, а не люди, що їх висловили;
- кожен учасник навіть захищаючи свою точку зору відкритий для сприйняття чужих ідей, думок, інтересів інших учасників;

- всі розбіжності, конфлікти під час роботи розв'язуються мирно з урахуванням інтересів учасників;
- всі учасники прагнуть створити відкриту ділову і дружню атмосферу.

4. Сmodellуйте клінічні ситуації та продемонструйте свої професійні компетенції:

Опитування та фізикальне (об'єктивне та суб'єктивне) обстеження пацієнтів із захворюваннями плеврити.

Аналіз отриманих даних, визначення основних синдромів (обструктивного, дихальної недостатності, запалення легеневої тканини, інтоксикаційного та ін.)

Встановлення діагнозу, призначення додаткових методів обстеження. Вибір комплексного лікування та здійснення догляду за пацієнтами.

Тактика фельдшера під час надання невідкладної допомоги пацієнтам з бронхоспазмом, кровохарканням.

Заповнення медичної документації, виписування рецептів.

Організація роботи з профілактики захворювань в умовах фельдшерсько-акушерського пункту,

5. Опрацюйте професійні компетенції тренінгу:

- опитування пацієнта, деталізація скарг пульмонологічних пацієнтів;
- проведення фізикального (об'єктивного) обстеження (огляд, пальпація, перкусія грудної клітки, аускультация легень);
- спостереження за диханням, підрахунок дихальних рухів;
- збирання харкотиння для загального аналізу, бактеріологічного дослідження, та на чутливість мікрофлори до антибіотиків;

5. Методичні рекомендації з виконання та оформлення

-опрацюйте схему історії хвороби, розв'яжіть ситуаційну задачу.

Рекомендована література:

- Н.М. Середюк, І.П. Вокалюк. *Внутрішня медицина* — К., 2010
- Єнішин А.В. *Внутрішні хвороби*. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2005
- Круглікова В.М., Шевцова Л.І. *Практикум із внутрішніх хвороб у модулях*. — К.: Медицина, 2008.
- Емпендіум.

7. Домашня робота: ревматизм .

СТРУКТУРА ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ № 15

Тема заняття:

Захворювання органів кровообігу: ревматизм

Результати компетентнісного навчання:

➤ **Фахові компетенції:**

❖ **Знання:** - здатність студента:

- Обстежити пацієнтів згідно діагностичного алгоритма:
- Проводити суб'єктивне і об'єктивне обстеження.
- Виконувати лікувально-профілактичні заходи.

Розуміння – здатність студента:

Опитування та фізикальне (об'єктивне та суб'єктивне) обстеження пацієнтів із захворюванням на ревматизм.

Аналіз отриманих даних, визначення основних синдромів (обструктивного, дихальної недостатності, запалення легеневої тканини, інтоксикаційного та ін.)

Встановлення діагнозу, призначення додаткових методів обстеження. Вибір комплексного лікування та здійснення догляду за пацієнтами

❖ **Застосування знань** – здатність студента

- Застосувати знання базових дисциплін.

Використувати діагностичний алгоритм для висування і обґрунтування попереднього діагнозу на основі зібраного анамнезу та фізикального обстеження, підтверджувати та уточнювати його даними додаткових обстежень для клінічного діагнозу.

Тактика фельдшера під час надання невідкладної допомоги пацієнтам з бронхоспазмом, кровохарканням.

Заповнення медичної документації, виписування рецептів.

Організація роботи з профілактики захворювань в умовах фельдшерсько-акушерського пункту, поліклініки.

- Здійснювати лікувально-профілактичні заходи.

Демонструвати такі компетенції:

Опитування та фізикальне (об'єктивне та суб'єктивне) обстеження пацієнтів із захворюванням на ревматизм.

— Аналіз отриманих даних, визначення основних синдромів (кардиту та поліартриту.)

— Встановлення діагнозу, призначення додаткових методів обстеження. Вибір комплексного лікування та здійснення догляду за пацієнтами.

— Тактика фельдшера під час надання невідкладної допомоги пацієнтам з

ревмокардитом.

— Заповнення медичної документації, виписування рецептів.

— Організація роботи з профілактики захворювань в умовах фельдшерсько-акушерського пункту, поліклініки

❖ **Аналіз** – здатність студента:

- Порівнювати симптоми і синдроми захворювань.
- Проводити диференціальну діагностику захворювань.
- Застосовувати лікувально-профілактичні заходи.

❖ **Синтез** – здатність студента:

- Встановити зв'язок між загальноклінічними і спеціальними обстеженнями хворого
- Пояснювати принципи суб'єктивного та об'єктивного обстежень, лікування .

❖ **Оцінювання** – здатність студента:

- Обговорити запитання пацієнту при зборі анамнезу.
- Аргументувати доцільність проведення додаткових методів обстеження та лікування.
- Передбачити зміни симптомів в залежності від перебігу і стадії хвороби

❖ **Загальні компетенції:**

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- Здатність планувати та управляти часом.
- Навички інформаційних і комунікаційних технологій.
- Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- Здатність генерувати нові ідеї.
- Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- Вміти правильно організувати послідовність дій.
- Вміти критично оцінювати свою роботу.
- Вміти бути здатним до взаємодії і партнерства.
- Вміти застосовувати медичну етику і партнерство.
- Нести професійну відповідальність за свої дії.
- Вміти бути уважним та спостережливим.
- Вміти працювати в команді та приймати спільне рішення.

1. Методи навчання:

- вербальні (пояснення, інструктаж, розповідь, бесіда, навчальна дискусія, медичний інструментарій);
- наочні (схеми, алгоритми, муляжі, мультимедійні засоби, відеофільм);
- практичні (практичний тренінг);

- інтерактивні, інноваційні : проблемні ситуації та питання, «мікрофон», дискусія, «робота в малих групах».

2. Методи контролю:

- індивідуальне опитування;
- тестовий контроль;
- ситуаційні задачі;
- самоконтроль.

3. Міждисциплінарна інтеграція:

№ п/п	Назви дисциплін	Знати	Вміти
• Попередні (забезпечуючі) дисципліни			
1	Анатомія	Анатомічні особливості будови ССС	Знати їх проекцію на скелеті грудної клітки та муляжі
2	Фізіологія	Фізіологічні функції ССС	Пояснити їх клінічне значення
3	Латинська мова	Латинську термінологію	Застосовувати її при вивченні теми
4	Патоморфологія	Етіологія та патоморфогенез захворювання ССС	Розрізняти їх при захворюванні ССС
5	Фармакологія	Особливості застосування лікарських засобів при набряку легень	Здійснити індивідуальний підбір лікарських засобів
6	Догляд за хворими	Долікарська допомога, накладання венозних джгутів на кінцівки	Виконувати ін'єкції, аспірацію, ШВЛ, догляд
II. Наступні дисципліни			
	Клінічні дисципліни	Загальноклінічні обстеження пацієнтів	Виконувати суб'єктивне і об'єктивне обстеження.
III. Внутрішньопредметна інтеграція			
1	Тема: Спеціальна частина	Діагностика захворювань	Застосовувати діагностичний алгоритм.

4. Навчальна література:

Основна:

- *Внутрішня медицина: Терапія: підручник / Н.М. Середюк, І.П. Вокалюк. — К.,*
- *Єпішин А.В. Внутрішні хвороби. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2005.*
- *Круглікова В.М., Шевцова Л.І. Практикум із внутрішніх хвороб у модулях. — К.: Медицина, 2008.*
- *Мостовий Ю.М. Сучасні класифікації та стандарти лікування розповсюджених захворювань внутрішніх органів. — Вінниця, 2011.*
- Емпендіум.

Додаткова:

- Л.М. Ковальчук - Київ: Медицина, 2009
- Філоненко М.М. Психологія спілкування: [текст] підручник/М.М. Філоненко - К.: центр учбової літератури, 2008
- Максименко С.Д., Філоненко М.М. Педагогіка вищої медичної освіти: [текст] підручник/С.Д. Максименко, М.М. Філоненко - К.: центр учбової літератури, 2014
- Філоненко М.М. Психологія особистісного становлення майбутнього лікаря монографія/ М.М. Філоненко - К.: центр учбової літератури, 2015

5. Підготовчий етап: (тривалість етапу – 15 хвилин)

Мотивація навчальної діяльності:

Незважаючи на значне глобальне зниження показників захворюваності та смертності від ревматизму, яке спостерігається протягом останніх 50–60 років, ревматична лихоманка залишається і сьогодні, за визначенням ВООЗ, значною медико-соціальною проблемою як у розвинених країнах, так і у країнах, що розвиваються. Епідеміологічні дослідження останніх років, проведені в США, країнах Західної Європи, Росії, демонструють періодичне зростання захворюваності на назофарингіт/тонзиліт, , що супроводжується зростанням захворюваності на ревматизм і, за відсутності настороженості лікарів, призводить до пізньої діагностики та зростання СН та інших ускладнень, що вражають дітей і дорослих молодого, найбільш працездатного віку.

Перевірка теоретичної підготовки методом «мікрофон», тестування.

6. Основний етап: (тривалість – 180 хв)

Моделювання ситуацій в малих групах та виконання завдання:

а) ознайомитись з правилами роботи в малих групах

б) виконати діагностичний алгоритм –

провести суб'єктивне і
фізикальне обстеження

в) продемонструвати:

— опитування, огляд пацієнтів, пальпація, перкусія, аускультация ділянки

серця;

- визначення стану тяжкості пацієнта;
- визначення пульсу, вимірювання артеріального тиску та аналіз результатів;
- запис електрокардіограми, визначення частоти серцевих скорочень, ритму, патологічних змін (інфаркту міокарда);
- проведення внутрішньом'язових, підшкірних ін'єкцій, внутрішньовенних краплинних і струминних вливань;
- застосування наркотичних засобів і правила ведення документації;
- введення біциліну, олійних розчинів;
- дієтотерапія при захворюваннях органів кровообігу (складання однодобового меню).
- **Заключний етап - 15 хв.**

Викладач пропонує арбітру оцінити участь кожного студента по 3-х бальній шкалі.

Висловлює зауваження та коректує дії студентів при виявленні помилок, оцінює роботу всіх студентів в цілому і кожного окремо, якщо студент активний додається 1 бал

Домашнє завдання: набуті вади серця

Додатки:

- Практикум стор
- Інструктивна карта.

Інструктивна карта до проведення практичного заняття № 15

Тема заняття: Ревматизм.

Мета проведення:

1.1 Після виконаної роботи студент повинен

Знати: методика загальноклінічного обстеження, діагностики, лікування, профілактики .

вміти: провести опитування, огляд ,пальпацію, перкусію, аускультацию, підготувати хворого до обстежень , виписати необхідні препарати, здійснити лікування та догляд,запобігати захворюванню та його загостренням і ускладненням.

- 1. Матеріально-технічне оснащення робочого місця:** тонометр, фонендоскоп, історія хвороби, схеми, таблиці, презентації.
- 2. Інструктаж з техніки безпеки:** проведено інструктаж по правилах роботи з кров'ю, з електроприладами, особиста безпека при роботі з хворими.
- 3. Короткі відомості з теоретичної частини роботи:**

- Пояснити, які ознаки стосуються норми і патології пальпації, перкусії, аускультации.
- Поясніть, що таке симптом, синдром, симптомокомплекс у перебігу хвороби, класифікації, принципи лікування.

4. Зміст і послідовність виконання завдань:

1. Відповідайте на запитання.
2. Оберіть арбітрів.
3. Об'єднайтесь в малі групи по три студенти, розподіліть обов'язки.
Правила роботи в малих групах:
 - арбітри оцінюють учасників малих груп;
 - кожен учасник міні-групи відповідальний за свою частину презентації, готовий прийти на допомогу іншому;
 - кожний учасник може висловити при бажанні;
 - всі учасники групи поважають цінності та погляди кожного, навіть якщо не згодні з ними;
 - обговорюються ідеї, пропозиції, а не люди, що їх висловили;
 - кожен учасник навіть захищаючи свою точку зору відкритий для сприйняття чужих ідей, думок, інтересів інших учасників;
 - всі розбіжності, конфлікти під час роботи розв'язуються мирно з урахуванням інтересів учасників;
 - всі учасники прагнуть створити відкриту ділову і дружню атмосферу.
4. Сmodellуйте клінічні ситуації та продемонструйте свої професійні компетенції:

Опитування та фізикальне (об'єктивне та суб'єктивне) обстеження пацієнтів із ревматизмом.

Аналіз отриманих даних, визначення основних синдромів (кардиту, поліартриту, кільцова еритема, ревматичні вузли та мала хорія.)

Встановлення діагнозу, призначення додаткових методів обстеження.

Вибір комплексного лікування та здійснення догляду за пацієнтами.

Тактика фельдшера під час надання невідкладної допомоги пацієнтам з ревмокардитом.

Заповнення медичної документації, виписування рецептів.

Організація роботи з профілактики захворювань в умовах фельдшерсько-акушерського пункту,

5. Опрацюйте професійні компетенції тренінгу:

- опитування, огляд пацієнтів, пальпація, перкусія, аускультация ділянки серця;
- визначення стану тяжкості пацієнта;
- визначення пульсу, вимірювання артеріального тиску та аналіз результатів;
- запис електрокардіограми, визначення частоти серцевих скорочень, ритму, патологічних змін (інфаркту міокарда);
- проведення внутрішньом'язових, підшкірних ін'єкцій, внутрішньовенних краплинних і струминних вливань;
- застосування наркотичних засобів і правила ведення документації;
- введення біциліну, олійних розчинів;
- дієтотерапія при захворюваннях органів кровообігу (складання однодобового меню).

5. Методичні рекомендації з виконання та оформлення

-опрацюйте схему історії хвороби, розв'яжіть ситуаційну задачу.

Рекомендована література:

Н.М. Середюк, І.П. Вокалюк. *Внутрішня медицина* — К., 2010

Єпішин А.В. *Внутрішні хвороби*. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2005

Круглікова В.М., Шевцова Л.І. *Практикум із внутрішніх хвороб у модулях*.

— К.: Медицина, 2008.

Емпендіум.

7. Домашня робота: набуті вади серця .

СТРУКТУРА ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ № 16

Тема заняття:

Захворювання органів кровообігу: набуті вади серця.

Результати компетентнісного навчання:

➤ Фахові компетенції:

❖ Знання: - здатність студента:

- Обстежити пацієнтів згідно діагностичного алгоритма.
- Проводити суб'єктивне і об'єктивне обстеження.
- Виконувати лікувально-профілактичні заходи.

Розуміння – здатність студента:

Опитування та фізикальне (об'єктивне та суб'єктивне) обстеження пацієнтів із захворюванням на набуті вади серця .

Аналіз отриманих даних, визначення основних синдромів (серцевої недостатності.)

Встановлення діагнозу, призначення додаткових методів обстеження. Вибір комплексного лікування та здійснення догляду за пацієнтами

❖ Застосування знань – здатність студента

- Застосувати знання базових дисциплін.

Використувати діагностичний алгоритм для висування і обґрунтування попереднього діагнозу на основі зібраного анамнезу та фізикального обстеження, підтверджувати та уточнювати його даними додаткових обстежень для клінічного діагнозу.

Тактика фельдшера під час надання невідкладної допомоги пацієнтам з серцевою недостатністю.

Заповнення медичної документації, виписування рецептів.

Організація роботи з профілактики захворювань в умовах фельдшерсько-акушерського пункту, поліклініки.

- Здійснювати лікувально-профілактичні заходи.

Демонструвати такі компетенції:

Опитування та фізикальне (об'єктивне та суб'єктивне) обстеження пацієнтів із захворюванням на набуті вади серця.

- Аналіз отриманих даних, визначення основних синдромів (серцевої недостатності.)
- Встановлення діагнозу, призначення додаткових методів обстеження. Вибір комплексного лікування та здійснення догляду за пацієнтами.

- Тактика фельдшера під час надання невідкладної допомоги пацієнтам з серцевою недостатністю.
- Заповнення медичної документації, виписування рецептів.
- Організація роботи з профілактики захворювань в умовах фельдшерсько-акушерського пункту, поліклініки

❖ **Аналіз** – здатність студента:

- Порівнювати симптоми і синдроми захворювань.
- Проводити диференціальну діагностику захворювань.
- Застосовувати лікувально-профілактичні заходи.

❖ **Синтез** – здатність студента:

- Встановити зв'язок між загальноклінічними і спеціальними обстеженнями хворого
- Пояснювати принципи суб'єктивного та об'єктивного обстежень, лікування .

❖ **Оцінювання** – здатність студента:

- Обговорити запитання пацієнту при зборі анамнезу.
- Аргументувати доцільність проведення додаткових методів обстеження та лікування.
- Передбачити зміни симптомів в залежності від перебігу і стадії хвороби

❖ **Загальні компетенції:**

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- Здатність планувати та управляти часом.
- Навички інформаційних і комунікаційних технологій.
- Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- Здатність генерувати нові ідеї.
- Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- Вміти правильно організувати послідовність дій.
- Вміти критично оцінювати свою роботу.
- Вміти бути здатним до взаємодії і партнерства.
- Вміти застосовувати медичну етику і партнерство.
- Нести професійну відповідальність за свої дії.
- Вміти бути уважним та спостережливим.
- Вміти працювати в команді та приймати спільне рішення.

1. Методи навчання:

- вербальні (пояснення, інструктаж, розповідь, бесіда, навчальна дискусія, медичний інструментарій);
- наочні (схеми, алгоритми, муляжі, мультимедійні засоби, відеофільм);

- практичні (практичний тренінг);
- інтерактивні, інноваційні : проблемні ситуації та питання, «мікрофон», дискусія, «робота в малих групах».

2. Методи контролю:

- індивідуальне опитування;
- тестовий контроль;
- ситуаційні задачі;
- самоконтроль.

3. Міждисциплінарна інтеграція:

№ п\п	Назви дисциплін	Знати	Вміти
• Попередні (забезпечуючі) дисципліни			
1	Анатомія	Анатомічні особливості будови ССС	Знати їх проекцію на скелеті грудної клітки та муляжі
2	Фізіологія	Фізіологічні функції ССС	Пояснити їх клінічне значення
3	Латинська мова	Латинську термінологію	Застосовувати її при вивченні теми
4	Патоморфологія	Етіологія та патоморфогенез захворювання ССС	Розрізняти їх при захворюванні ССС
5	Фармакологія	Особливості застосування лікарських засобів при набряку легень	Здійснити індивідуальний підбір лікарських засобів
6	Догляд за хворими	Долікарська допомога, накладання венозних джгутів на кінцівки	Виконувати ін'єкції, аспірацію, ШВЛ, догляд
II. Наступні дисципліни			
	Клінічні дисципліни	Загальноклінічні обстеження пацієнтів	Виконувати суб'єктивне і об'єктивне обстеження.
III. Внутрішньопредметна інтеграція			
1	Тема: Спеціальна частина	Діагностика захворювань	Застосовувати діагностичний алгоритм.

4. Навчальна література:

Основна:

- *Внутрішня медицина: Терапія: підручник / Н.М. Середюк, І.П. Вокалюк. — К.,*
- *Єпішин А.В. Внутрішні хвороби. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2005.*
- *Круглікова В.М., Шевцова Л.І. Практикум із внутрішніх хвороб у модулях. — К.: Медицина, 2008.*
- *Мостовий Ю.М. Сучасні класифікації та стандарти лікування розповсюджених захворювань внутрішніх органів. — Вінниця, 2011.*
- Емпендіум.

Додаткова:

- Л.М. Ковальчук - Київ: Медицина, 2009
- Філоненко М.М. Психологія спілкування: [текст] підручник/М.М. Філоненко - К.: центр учбової літератури, 2008
- Максименко С.Д., Філоненко М.М. Педагогіка вищої медичної освіти: [текст] підручник/С.Д. Максименко, М.М. Філоненко - К.: центр учбової літератури, 2014
- Філоненко М.М. Психологія особистісного становлення майбутнього лікаря монографія/ М.М. Філоненко - К.: центр учбової літератури, 2015

5. Підготовчий етап: (тривалість етапу – 15 хвилин)

Мотивація навчальної діяльності:

Протягом останніх десятиліть в економічно розвинених країнах збільшується кількість хворих з набутою патологією серцевосудинної системи. Найбільшу загрозу населенню України створюють ішемічна хвороба серця, митральні та аортальні клапанні вади, порушення серцевого ритму. Всі ці хвороби мають прогностично несприятливий перебіг, велику соціальну та медичну значимість. Соціальний аспект проблеми полягає у широкій розповсюдженості цих захворювань, їх хронічному перебігу та значному зниженню якості життя пацієнтів, котрі ними страждають. Кардіоваскулярна патологія займає 62% в структурі причин смерті населення України. Найчастіше ці захворювання зустрічаються у осіб працездатного віку. Медичний аспект характеризується, по – перше, прогресуючим перебігом цих захворювань, що найчастіше призводить до необхідності їх хірургічного лікування, а, по-друге, можливістю виникнення тяжких ускладнень, котрі навіть можуть бути загрожуючими для життя, наприклад: інфекційний ендокардит, системні емболії, повна атріовентрикулярна блокада, важка серцевосудинна недостатність.

Перевірка теоретичної підготовки методом «мікрофон», тестування.

6. Основний етап: (тривалість – 180 хв)

Моделювання ситуацій в малих групах та виконання завдання:

- а) ознайомитись з правилами роботи в малих групах
- б) виконати діагностичний алгоритм –

провести суб'єктивне і
фізикальне обстеження
в) продемонструвати:

- опитування, огляд пацієнтів, пальпація, перкусія, аускультация ділянки серця;
- визначення стану тяжкості пацієнта;
- визначення пульсу, вимірювання артеріального тиску та аналіз результатів;
- запис електрокардіограми, визначення частоти серцевих скорочень, ритму, патологічних змін (інфаркту міокарда);
- проведення внутрішньом'язових, підшкірних ін'єкцій, внутрішньовенних краплинних і струминних вливань;
- застосування наркотичних засобів і правила ведення документації;
- введення біциліну, олійних розчинів;
- дієтотерапія при захворюваннях органів кровообігу (складання однодобового меню).
- **Заключний етап - 15 хв.**

Викладач пропонує арбітру оцінити участь кожного студента по 3-х бальній шкалі.

Висловлює зауваження та коректує дії студентів при виявленні помилок, оцінює роботу всіх студентів в цілому і кожного окремо, якщо студент активний додається 1 бал

Домашнє завдання: набуті вади серця

Додатки:

- Практикум стор
- Інструктивна карта.

Інструктивна карта до проведення практичного заняття № 16

Тема заняття: набуті вади серця .

Мета проведення:

1.1 Після виконаної роботи студент повинен

Знати: методика загальноклінічного обстеження, діагностики, лікування, профілактики .

вміти: провести опитування, огляд ,пальпацію, перкусію, аускультацию, підготувати хворого до обстежень , виписати необхідні препарати, здійснити лікування та догляд,запобігати захворюванню та його загостренням і ускладненням.

- 1. Матеріально-технічне оснащення робочого місця:** тонометр, фонендоскоп, історія хвороби, схеми, таблиці, презентації.
- 2. Інструктаж з техніки безпеки:** проведено інструктаж по правилах роботи з кров'ю, з електроприладами, особиста безпека при роботі з хворими.
- 3. Короткі відомості з теоретичної частини роботи:**

- Пояснити, які ознаки стосуються норми і патології пальпації, перкусії, аускультации.
- Поясніть, що таке симптом, синдром, симптомокомплекс у перебігу хвороби, класифікації, принципи лікування.

4. Зміст і послідовність виконання завдань:

1. Відповідайте на запитання.
2. Оберіть арбітрів.
3. Об'єднайтесь в малі групи по три студенти, розподіліть обов'язки.
Правила роботи в малих групах:
 - арбітри оцінюють учасників малих груп;
 - кожен учасник міні-групи відповідальний за свою частину презентації, готовий прийти на допомогу іншому;
 - кожний учасник може висловити при бажанні;
 - всі учасники групи поважають цінності та погляди кожного, навіть якщо не згодні з ними;
 - обговорюються ідеї, пропозиції, а не люди, що їх висловили;
 - кожен учасник навіть захищаючи свою точку зору відкритий для сприйняття чужих ідей, думок, інтересів інших учасників;
 - всі розбіжності, конфлікти під час роботи розв'язуються мирно з урахуванням інтересів учасників;
 - всі учасники прагнуть створити відкриту ділову і дружню атмосферу.

4. Сmodelюйте клінічні ситуації та продемонструйте свої професійні компетенції:

Опитування та фізикальне (об'єктивне та суб'єктивне) обстеження пацієнтів із вадами серця.

Аналіз отриманих даних, визначення основних синдромів (серцевої недостатності.)

Встановлення діагнозу, призначення додаткових методів обстеження.

Вибір комплексного лікування та здійснення догляду за пацієнтами.

Тактика фельдшера під час надання невідкладної допомоги пацієнтам з серцевої недостатності.

Заповнення медичної документації, виписування рецептів.

Організація роботи з профілактики захворювань в умовах фельдшерсько-акушерського пункту,

5. Опрацюйте професійні компетенції тренінгу:

— опитування, огляд пацієнтів, пальпація, перкусія, аускультация ділянки серця;

— визначення стану тяжкості пацієнта;

— визначення пульсу, вимірювання артеріального тиску та аналіз результатів;

— запис електрокардіограми, визначення частоти серцевих скорочень, ритму, патологічних змін (інфаркту міокарда);

— проведення внутрішньом'язових, підшкірних ін'єкцій, внутрішньовенних краплинних і струминних вливань;

— застосування наркотичних засобів і правила ведення документації;

— введення біциліну, олійних розчинів;

— дієтотерапія при захворюваннях органів кровообігу (складання однодобового меню).

5. Методичні рекомендації з виконання та оформлення

-опрацюйте схему історії хвороби, розв'яжіть ситуаційну задачу.

Рекомендована література:

Н.М. Середюк, І.П. Вокалюк. *Внутрішня медицина* — К., 2010

Єпішин А.В. *Внутрішні хвороби*. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2005

Круглікова В.М., Шевцова Л.І. *Практикум із внутрішніх хвороб у модулях*.

— К.: Медицина, 2008.

Емпендіум.

7. Домашня робота: : кардіопатія.

СТРУКТУРА ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ № 17

Тема заняття:

Захворювання органів кровообігу: кардіопатія.

Результати компетентнісного навчання:

➤ Фахові компетенції:

❖ Знання: - здатність студента:

- Обстежити пацієнтів згідно діагностичного алгоритма.
- Проводити суб'єктивне і об'єктивне обстеження.
- Виконувати лікувально-профілактичні заходи.

Розуміння – здатність студента:

Опитування та фізикальне (об'єктивне та суб'єктивне) обстеження пацієнтів із захворюванням на кардіопатію.

Аналіз отриманих даних, визначення основних синдромів (серцевої недостатності.)

Встановлення діагнозу, призначення додаткових методів обстеження. Вибір комплексного лікування та здійснення догляду за пацієнтами

❖ Застосування знань – здатність студента

- Застосувати знання базових дисциплін.

Використувати діагностичний алгоритм для висування і обґрунтування попереднього діагнозу на основі зібраного анамнезу та фізикального обстеження, підтверджувати та уточнювати його даними додаткових обстежень для клінічного діагнозу.

Тактика фельдшера під час надання невідкладної допомоги пацієнтам з серцевою недостатністю.

Заповнення медичної документації, виписування рецептів.

Організація роботи з профілактики захворювань в умовах фельдшерсько-акушерського пункту, поліклініки.

- Здійснювати лікувально-профілактичні заходи.

Демонструвати такі компетенції:

Опитування та фізикальне (об'єктивне та суб'єктивне) обстеження пацієнтів із захворюванням на кардіопатії.

- Аналіз отриманих даних, визначення основних синдромів (серцевої недостатності.)
- Встановлення діагнозу, призначення додаткових методів обстеження. Вибір комплексного лікування та здійснення догляду за пацієнтами.

- Тактика фельдшера під час надання невідкладної допомоги пацієнтам з серцевою недостатністю.
- Заповнення медичної документації, виписування рецептів.
- Організація роботи з профілактики захворювань в умовах фельдшерсько-акушерського пункту, поліклініки

❖ **Аналіз** – здатність студента:

- Порівнювати симптоми і синдроми захворювань.
- Проводити диференціальну діагностику захворювань.
- Застосовувати лікувально-профілактичні заходи.

❖ **Синтез** – здатність студента:

- Встановити зв'язок між загальноклінічними і спеціальними обстеженнями хворого
- Пояснювати принципи суб'єктивного та об'єктивного обстежень, лікування .

❖ **Оцінювання** – здатність студента:

- Обговорити запитання пацієнту при зборі анамнезу.
- Аргументувати доцільність проведення додаткових методів обстеження та лікування.
- Передбачити зміни симптомів в залежності від перебігу і стадії хвороби

❖ **Загальні компетенції:**

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- Здатність планувати та управляти часом.
- Навички інформаційних і комунікаційних технологій.
- Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- Здатність генерувати нові ідеї.
- Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- Вміти правильно організовувати послідовність дій.
- Вміти критично оцінювати свою роботу.
- Вміти бути здатним до взаємодії і партнерства.
- Вміти застосовувати медичну етику і партнерство.
- Нести професійну відповідальність за свої дії.
- Вміти бути уважним та спостережливим.
- Вміти працювати в команді та приймати спільне рішення.

1. Методи навчання:

- вербальні (пояснення, інструктаж, розповідь, бесіда, навчальна дискусія, медичний інструментарій);
- наочні (схеми, алгоритми, муляжі, мультимедійні засоби, відеофільм);

- практичні (практичний тренінг);
- інтерактивні, інноваційні : проблемні ситуації та питання, «мікрофон», дискусія, «робота в малих групах».

2. Методи контролю:

- індивідуальне опитування;
- тестовий контроль;
- ситуаційні задачі;
- самоконтроль.

3. Міждисциплінарна інтеграція:

№ п\п	Назви дисциплін	Знати	Вміти
• Попередні (забезпечуючі) дисципліни			
1	Анатомія	Анатомічні особливості будови ССС	Знати їх проекцію на скелеті грудної клітки та муляжі
2	Фізіологія	Фізіологічні функції ССС	Пояснити їх клінічне значення
3	Латинська мова	Латинську термінологію	Застосовувати її при вивченні теми
4	Патоморфологія	Етіологія та патоморфогенез захворювання ССС	Розрізняти їх при захворюванні ССС
5	Фармакологія	Особливості застосування лікарських засобів при набряку легень	Здійснити індивідуальний підбір лікарських засобів
6	Догляд за хворими	Долікарська допомога, накладання венозних джгутів на кінцівки	Виконувати ін'єкції, аспірацію, ШВЛ, догляд
II. Наступні дисципліни			
	Клінічні дисципліни	Загальноклінічні обстеження пацієнтів	Виконувати суб'єктивне і об'єктивне обстеження.
III. Внутрішньопредметна інтеграція			
1	Тема: Спеціальна частина	Діагностика захворювань	Застосовувати діагностичний алгоритм.

4. Навчальна література:

Основна:

- *Внутрішня медицина: Терапія: підручник / Н.М. Середюк, І.П. Вокалюк. — К.,*
- *Єпішин А.В. Внутрішні хвороби. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2005.*
- *Круглікова В.М., Шевцова Л.І. Практикум із внутрішніх хвороб у модулях. — К.: Медицина, 2008.*
- *Мостовий Ю.М. Сучасні класифікації та стандарти лікування розповсюджених захворювань внутрішніх органів. — Вінниця, 2011.*
- Емпендіум.

Додаткова:

- Л.М. Ковальчук - Київ: Медицина, 2009
- Філоненко М.М. Психологія спілкування: [текст] підручник / М.М. Філоненко - К.: центр учбової літератури, 2008
- Максименко С.Д., Філоненко М.М. Педагогіка вищої медичної освіти: [текст] підручник / С.Д. Максименко, М.М. Філоненко - К.: центр учбової літератури, 2014
- Філоненко М.М. Психологія особистісного становлення майбутнього лікаря монографія / М.М. Філоненко - К.: центр учбової літератури, 2015

5. Підготовчий етап: (тривалість етапу – 15 хвилин)

Мотивація навчальної діяльності:

Актуальність кардіоміопатій визначається розвитком важких морфологічних змін при даній патології, зниженням насосної функції серцевого м'яза, що носить часто значний і незворотний характер, що призводить до важкої недостатності кровообігу, кардіомегалії і складним порушенням ритму і провідності, до інвалідності і смерті часто в молодому віці. Відповідно до рекомендацій ВООЗ / МОФК від 1996 р (Р. Richardson і співавт., 1996) будь-які захворювання міокарда, пов'язані з порушенням його функції, слід називати кардіоміопатією, які об'єднують все різноманіття первинних уражень міокарда, незалежно від їх причини. В Україні та Росії широке розповсюдження отримала дещо інша номенклатура захворювань міокарда, яка передбачає поділ їх на коронарогенні (різні форми ІХС) та некоронарогенні: кардіокордиту, міокардіодістрофії, ідіопатичні кардіоміопатії, специфічні кардіоміопатії, міокардітичний кардіосклероз. Під терміном міокардит (запальна кардіоміопатія) підрозумівають осередкове або дифузне запалення міокарда. Міокардіосклероз являє собою вихід різних захворювань міокарда з розростанням сполучної тканини серцевого м'яза. До дистрофії міокарда відносять стани, що характеризуються первинним порушенням метаболізму міокарда з клінічними ознаками недостатності скоротливої та інших функцій серця. Основним критерієм що відрізняє ідіопатичні кардіоміопатії від інших

уражень міокарда тривалий час вважався досить умовна ознака "невідомі" походження цих захворювань..

Перевірка теоретичної підготовки методом «мікрофон», тестування.

6. Основний етап: (тривалість – 180 хв)

Моделювання ситуацій в малих групах та виконання завдання:

а) ознайомитись з правилами роботи в малих групах

б) виконати діагностичний алгоритм –

провести суб'єктивне і
фізикальне обстеження

в) продемонструвати:

- опитування, огляд пацієнтів, пальпація, перкусія, аускультация ділянки серця;
- визначення стану тяжкості пацієнта;
- визначення пульсу, вимірювання артеріального тиску та аналіз результатів;
- запис електрокардіограми, визначення частоти серцевих скорочень, ритму, патологічних змін (інфаркту міокарда);
- проведення внутрішньом'язових, підшкірних ін'єкцій, внутрішньовенних краплинних і струминних вливань;
- застосування наркотичних засобів і правила ведення документації
- дієтотерапія при захворюваннях органів кровообігу (складання однодобового меню).
- **Заключний етап - 15 хв.**

Викладач пропонує арбітру оцінити участь кожного студента по 3-х бальній шкалі.

Висловлює зауваження та коректує дії студентів при виявленні помилок, оцінює роботу всіх студентів в цілому і кожного окремо, якщо студент активний додається 1

Додатки: ;

- Інструктивна карта.

Інструктивна карта до проведення практичного заняття №17

Тема заняття: кардіопатії .

Мета проведення:

1.1 Після виконаної роботи студент повинен

Знати: методика загальноклінічного обстеження, діагностики, лікування, профілактики .

вміти: провести опитування, огляд ,пальпацію, перкусію, аускультацию, підготувати хворого до обстежень , виписати необхідні препарати, здійснити лікування та догляд,запобігати захворюванню та його загостренням і ускладненням.

- 1. Матеріально-технічне оснащення робочого місця:** тонометр, фонендоскоп, історія хвороби, схеми, презентації, таблиці.
- 2. Інструктаж з техніки безпеки:** проведено інструктаж по правилах роботи з кров'ю, з електроприладами, особиста безпека при роботі з хворими.
- 3. Короткі відомості з теоретичної частини роботи:**

- Пояснити, які ознаки стосуються норми і патології пальпації, перкусії, аускультации.
- Поясніть, що таке симптом, синдром, симптомокомплекс у перебігу хвороби, класифікації, принципи лікування.

4. Зміст і послідовність виконання завдань:

1. Відповідайте на запитання.
2. Оберіть арбітрів.
3. Об'єднайтесь в малі групи по три студенти, розподіліть обов'язки.
Правила роботи в малих групах:
 - арбітри оцінюють учасників малих груп;
 - кожен учасник міні-групи відповідальний за свою частину презентації, готовий прийти на допомогу іншому;
 - кожний учасник може висловити при бажанні;
 - всі учасники групи поважають цінності та погляди кожного, навіть якщо не згодні з ними;
 - обговорюються ідеї, пропозиції, а не люди, що їх висловили;
 - кожен учасник навіть захищаючи свою точку зору відкритий для сприйняття чужих ідей, думок, інтересів інших учасників;
 - всі розбіжності, конфлікти під час роботи розв'язуються мирно з урахуванням інтересів учасників;

- всі учасники прагнуть створити відкриту ділову і дружню атмосферу.

4. Смоделюйте клінічні ситуації та продемонструйте свої професійні компетенції:

Опитування та фізикальне (об'єктивне та суб'єктивне) обстеження пацієнтів із вадами серця.

Аналіз отриманих даних, визначення основних синдромів (серцевої недостатності.)

Встановлення діагнозу, призначення додаткових методів обстеження.

Вибір комплексного лікування та здійснення догляду за пацієнтами.

Тактика фельдшера під час надання невідкладної допомоги пацієнтам з серцевої недостатності.

Заповнення медичної документації, виписування рецептів.

Організація роботи з профілактики захворювань в умовах фельдшерсько-акушерського пункту,

5. Опрацюйте професійні компетенції тренінгу:

— опитування, огляд пацієнтів, пальпація, перкусія, аускультация ділянки серця;

— визначення стану тяжкості пацієнта;

— визначення пульсу, вимірювання артеріального тиску та аналіз результатів;

— запис електрокардіограми, визначення частоти серцевих скорочень, ритму, патологічних змін (інфаркту міокарда);

— проведення внутрішньом'язових, підшкірних ін'єкцій, внутрішньовенних краплинних і струминних вливань;

— застосування наркотичних засобів і правила ведення документації;

— дієтотерапія при захворюваннях органів кровообігу (складання однодобового меню).

5. Методичні рекомендації з виконання та оформлення

-опрацюйте схему історії хвороби, розв'яжіть ситуаційну задачу.

Рекомендована література:

Н.М. Середюк, І.П. Вокалюк. *Внутрішня медицина* — К., 2010

Єнішин А.В. *Внутрішні хвороби*. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2005

Круглікова В.М., Шевцова Л.І. *Практикум із внутрішніх хвороб у модулях*.

— К.: Медицина, 2008.

Емпендіум.

«Інструктивні картки складені викладачем Шулла М.І.

Розглянуто та схвалено на засіданні

циклової комісії клінічних дисциплін

протокол № _____ від « _____ » _____ 20 _____ р

Голова комісії _____ Марія ШУЛЛА